

Gen Bin Tagisi Mak da Mandagit

But piso gen

Mak unun Jerusalem kokup papmon egek tagagit, ae Yesu da gen yagit ae pi agit unun pindak nandanyo agit, mani Yesu dakon pandetni kinda dima. Don Pita gat kalonji agek Pinjkop dakon pi agimal. Ae don Pol Banabas gat agek pi awit.

On papiagwan gen wasok wasogi da yan yosok, “On unun Pinjkop dakon Monji, Yesu Kristo dakon Gen Bini Tagisi idon da wasosok.” Ae on papia da Yesu tapmimni tonj ae pi mibili mibili asak dakon yan dagok an ibi yan noljban komanj. Tapmimni gat ae yan dagok an ibi dakon tilakni unun minjat aminyo yoyinj dekgit, ae konj yolgit, ae minjat aminyo dakon yokwini wiririk yomgut unudon komanj. Yesu da iyi do “Nak Amin Dakon Monji” yan yosok. Ae minjat aminyo morapmi yumanj nanj yop do anek naga dakon egip egipno parekdat yan yosok. (10.45)

Mak da Yesu da pi agit do morapmi yosok, mani Yesu da gen yagit unun do morapmi dima yosok. Mibiltok Jon Telagi Pakbi Sogok Amin da pi agit gat, ae Yesu da telagi pakbi sogit, ae Sunduk da Yesu ankwalgit do Mak unun do yosok. Don Yesu da jigji mibili mibili pawit amin do bupmi nandanj yominek yoyinj dekgit unun nolisak. Mibiltok pandet kabi Yesu da pi agit unun dima nandaba pisagit, mani don yawori kanba pisagit.

Ae don miñat aminyo da Yesu dakon uwalni daganek jigi morapmi imgwit. Ae Gen Bin Tagisi dakon mibi do Mak da Yesu da kimagek pidagit unun do yosok.

Yesu miñat aminyo Pinj^{kop} da Amin Kila Asak unun yoyik do apgut

(Kilapmi 1.1-3.6)

Jon gen yagit

(Mt 3.1-12 ae Lk 3.1-9 ae 3.15-17 ae Jn 1.19-28)

¹ Yesu Kristo, Pinj^{kop} dakon Monji, unun dakon Gen Bin Tagisi idon da wasosok.

² Kombi amin Aisaia da gen yan mandagit:
“Nandani, geno yan tenjenosak do amin kinda yabekgo unun da mibiltan gamjak.

Anek kositgo anoman asak.

³ Miktim amin da aripmi dima egipmi timon amin kinda da yan tidanek yosok,
‘Amin Tagi dakon kosit andimdim ani, kositni pasin anmilip ani.’”

⁴ Gen unun da tilagon Telagi Pakbi Sogok Amin Jon da miktim amin da aripmi dima egipmi timon kin altagit. Altanek but tobil anek telagi pakbi sonakwa Pinj^{kop} da diwarini yopman yomjak do yoyigit.

⁵ Anakwan Judia miktimon ae Jerusalem kokup papmon egipgwit amin Jonon kiwit. Yokwini yan kwok anakwa Jordan Pakbikon telagi pakbi son yomgut.

⁶ Jon da ilikba pigik pan egipgut unun bit madep kinda mani kamel unun dakon dangwani ban

wasanji. Anjek bit gip kinda boban napmi do wangut. Japni unun pilak pilak ae kaban kok.

⁷ Gen yan yagit: “Amin kinda nak da manjikon apdisak. Unun dakon tapmim da nak dakon tapmim yapmandak. Nak oman monjini dakon pinjinisi egisat, do kandap gwilni dakon nap pabin yigek tagi dima witalgenj.

⁸ Nak pakbisi ban telagi pakbi son damisat, mani unun da Telagi Wup son damdisak.”

Jon da Yesu telagi pakbi son imgut

(Mt 3.13-17 ae Lk 3.21-22)

⁹ Unun bisapmon Yesu Nasaret kokup Galili Provins yipmanek apgut. Apban Jon da Jodan Pakbikon telagi pakbi son imgut.

¹⁰ Aban pakbikon da winjek winjek Yesu yan kagit: Kundu wital kinakwan Telagi Wup kinarim da miktimon pan unun da tilak iyikon pigit.

¹¹ Anakwan Kwen Kokupgwan da gen kinda yan altagit: “Gak Monjino. Butdasi galak tan gamisat. Butno gak do tagisi asak.”

Sunduk da Yesu anjekwalgit

(Mt 4.1-11 ae Lk 4.1-13)

¹² Unudon gin Wup da Yesu yabekban miktimon amin da aripmi dima egipmi timon kigit.

¹³ Kin unudon gildat 40 egakwan Sunduk da anjekwalgit. Bit kilapyo da bikbigon egakwan anjelo da anpulgawit.

Yesu da pini wasanek panjetni timikgit

(Mt 4.12-17 ae Lk 4.14-15)

14 Jon dam teban yutnon yipba yigakwan Yesu Galili Provinskon kigit. Kinj Pinjkop dakon Gen Bin Tagisi yan tentenajek yan yagit,

15 “Pinjkop da Amin Kila Akdisak unun dakon bisap kwanj tosok. Unun do ji but tobil anjek Gen Bin Tagisi unun do nandanj gadani.”

16 Yesu da Galili Pakbi idap kidipminj kinjek Saimon gat padige Andru gat pindakgit. Unun amin bamot tap kilap simil simil yikni pakbi idapmon mabal pigakwan egipgumal. Pini unun tap kilap simil simil do pi agak amin bamot.

17 Unun amin bamot pindagek Yesu da yan yoyigit, “Abinj nak nolgil, anjakwal amin timit timit dakon kosit doliko.”

18 Yanban unudon gin tap kilap simil simil yikni yopmanjek Yesu yolgimal.

19 Yesu da timisok di kinjek Jems, Sebedi dakon monji gat padige Jon gat pindakgit. Unun bamot boron yigek tap kilap simil simil yikni bisawik panmilip anjo anjakwal pindakgit.

20 Pindagek unudon gin yan yoban nandanjek datni Sebedi gat pi amini gat boron si yigakwa Yesu yolgimal.

Yesu da Kapaneam kokupmon pi agit
(Lk 4.31-37)

21 Yesu gat panjetni gat Kapaneam kokupmon kiwit. Kinj altanek Sabat bisapmon Yesu da Juda amin da muwut muwut yutnon wigek Pinjkop gen yoyigit.

22 Gen teban yoyiŋdet amin da tilagon dima yagiŋ, amin mani toŋ da tilagon yagiŋ, do amin da Piŋkop gen yogokni do nandaba ŋwakŋwarisi agiŋ.

23 Anakwan uŋudon giŋ koŋni toŋ amin kinda da yaŋ tidaŋek yaŋ yagiŋ,

24 “Yesu, Nasaret amin, gak nibaŋ aŋnim do nandisal? Nin paŋupbal ak do abil? Nak nandaŋ gamisat, gak Piŋkop Dakon Telagi Amini.”

25 Yaŋ yaŋban Yesu da gen tebaisi yaŋ iyigiŋ, “Gak gen dima yaŋek amin on yipman det!”

26 Yaŋban koŋ da amin uŋun ukwayigek madepsi yaŋ tidaŋek yipman degek wiŋ kiŋgiŋ.

27 Wiŋ kiŋakwan amin da uŋun kaŋek wuripdagek notni yoyiŋ yoyiŋ aŋek yaŋ yawiŋ, “Mao, uŋun ni yo kinda da altosok? On amin gen ŋwakŋwarisi yosok. Amin mani toŋ da tilagon yosok. Koŋ gen yoyiŋban geni guramikgaŋ.”

28 Yaŋ yaŋakwa man bini da tepmisi ireŋ taŋek Galili Provins aripmisi agiŋ.

*Yesu da Pita dakon yopmi aŋmilip agiŋ
(Mt 8.14-15 ae Lk 4.38-39)*

29 Juda amin da muwut muwut yutnon da piŋek uŋudon giŋ Jems gat Jon gat timikban, Saimon gat Andru gat uŋun da yutnon wigiwit.

30 Uŋun yutnon Saimon yopmi giptimi kindapmi soŋakwan sot aŋek pakgiŋ. Uŋun dakon mibili

31 iyinba Yesu kiŋ kisitnikon abidaŋek ilikban pidagiŋ. Yaŋ aban sotni yipmanakwan jap noni do oman agiŋ.

Yesu da sot amin morapmi panmilip agit
(Mt 8.16-17 ae Lk 4.40-41)

³² Gildat pigakwan pilindo sot amin gat konni ton amin gat kisisi Yesukon panpan apgwit.

³³ Anek kokup amin kisi morap yut unun da yomakon muwukgwit.

³⁴ Muwugakwa Yesu da amin morapmisi sot mibili mibili awit unun panmilip agit. Anek konni ton amin morapmi konni yol yomgut. Anek kon unun nandan imgwit, do yanşop anyomgut.

Yesu Galili miktimon agipgut
(Lk 4.42-44)

³⁵ Wisa dima daganakwan Yesu pilisisok pidan yut yipmanek miktim amin da aripmi dima egipmi timon panke egek bisit pi agit.

³⁶ Anakwan Saimon gat notni kabi gat Yesu wisinek apgwit.

³⁷ Abin analon anek iyiwit, “Amin morapmisi da gak wisan.”

³⁸ Yanba yan yoyigit, “Nak unun amin kabi dogin dima pigim. Do nin kokup tan anan kwan unudon kinjek Pinkep gen yoyiken. Nak pi unun ak do pigim.”

³⁹ Yan yanek Galili Provinskon dukwan dukwan kisi agek Juda amin dakon muwut muwut yut morapmon Pinkep dakon gen yoyinek kon yol yominek agipgut.

Yesu da amin kinda wuda tebani ton anmilip agit
(Mt 8.1-4 ae Lk 5.12-16)

⁴⁰ Amin wuda tebani tonj kinda da unjodon kinjek njwakben an iminjek bisit tebai yan iyigit, “Pinjkop da dabilon kilek token do nandisal kan, tagi anmilip abi kilek token.”

⁴¹ Yanban Yesu da unun do bupmi nandanek kisitni amin unun da kwenon witjinjek yan iyigit, “Kilek toki do nandisat, do pasil gamni!”

⁴² Yan iyanban unjodon gin wudani kibidanakwa giptimni kilek tagit.

⁴³ Kilek tanban unjodon gin Yesu da amin unun yabegek gen tebai yan iyigit,

⁴⁴ “Gak unun dakon mibili amin dima yoyiki. Anek mukwa sogok aminon kinjek giptingo yoliki. Anek Moses da yagit unun da tilagon paret anaki amin da asi kilek tal yan gandani.”

⁴⁵ Yan yanban yum kanek kin gen bin yan aniren agit. Unun do anek Yesu kokup papmon noman kisak do nandaban tidok tagit. Kokup ilenji ilenikon gin agakwan amin morap dukwan dukwan egipgwit Yesukon apgwit.

2

Yesu da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kinda anmilip agit

(Mt 9.1-8 ae Lk 5.17-26)

¹ Yesu gildat di egi aeni Kapaneam kokupmon kinjek yutnikon wigakwan kokup amin da abapni dakon gen nandawit.

² Nandanek morapmisi da yutnon muwuk tuganek diwari yomakon yik tuganba Pinjkop dakon gen yoyigit.

³ Yoyin akwan amin kabi kinda apgwiron da amin
⁴ kabi da amin kisiri kandapmiyo kimakbi kinda
 waman unudon anagwit.

⁴ Anek yutnon awigi Yesu da buron yipdo anek
 aminon kwa tidanba yut kwenon awigiwit. Awigek
 Yesu da si yiggit da kwenon yut tuwilba kosit
 pisanakwan unudon da amin unun wayigon pagak-
 wan nap anyawot anakwa pigigit.

⁵ Yan anakwa Yesu da nandan gadatni kanek
 amin kisiri kandapmiyo kimakbi yan iyigit,
 “Monji, diwarigo yopman gamisat.”

⁶ Yan yanban gen teban yoyindet amin diwari
 unudon yiggit unun da buri da yan nandawit,

⁷ “Ma, amin on ni gen nan yosok? On Pin kop
 kulabisak on! Namin amin da diwari wiririt pi
 asak? Unun pi Pin kop dagin agagi!”

⁸ Yan nandanakwa Yesu unun burikon da pindak
 nandan yomin mudanek yoyigit, “Ji nido butjikon
 da nandak nandak unun nandan naman?”

⁹ Jit da tagapmi, amin kisiri kandapmiyo
 kimakbi yan iyikdo, ‘Diwarigo wiririk gamisat’,
 bo unuden iyikdo, ‘Pidan yalin potgo timigek pilik
 bamok aki?’

¹⁰ Amin Dakon Monji unun miktimon diwari
 wiririt dakon pi asak do yan mudan ibi yan nand-
 aba piasak do on amin anmilip aben.” Yan yanek
 amin kisiri kandapmiyo kimakbi yan iyigit,

¹¹ “Nak gayisat, pidan yalin potgo timigek yut-
 gonon ki.”

¹² Yanban unudon gin amin morapmi da dabilon
 yalin potni timigek abigigit. Yan anakwan amin
 kawit unun da tamtam yanek Pin kop ankisinek
 yawit, “Yo kalugisi altanban koman!”

*Yesu da Liwai (Matyu) yan ɓingut
(Mt 9.9-13 ae Lk 5.27-32)*

¹³ Yesu yan anɛk aeni pakbi idap ilenikon piɓigɓit. Piɓakwan amin morapmi yol anan unudon kwa Piɓkop gen yoyigɓit.

¹⁴ Anɛk unudon da kinɛk Liwai, Alpius dakon monji, takis timit timit yutnikon yigakwan kagit. Kanɛk yan iyigɓit, “Abin nak nol.” Yanban Liwai pidanɛk Yesu yolɓit.

¹⁵ Anɛkwan Yesu Liwai da yutnon kwan yigek jap nawit. Monen timit timit amin ae yokwi pakpak amin morapmi Yesu gat paɓdetni gat jap nawit. (Unuden amin morapmisi da Yesu yolɓwit.)

¹⁶ Unudon Parisi amin diwari yikɓwit unun gen teban yoyinɓet amin. Unun da Yesu monen timit timit amin gat ae yokwi pakpak amin gat kisi yigek jap nanba kanɛk paɓdetni yan yoyiwit, “Ma, unun nido takis timit timit amin gat ae yokwi pakpak amin gat kisi yigek jap non? Unun tagi dima.”

¹⁷ Yanba Yesu da nandanɛk yoyigɓit, “Amin sotni mini unun wuda wamagon dima kwan. Amin sotni ton unun daɓin wuda wamagon kwan. Nak amin kilegi yan ilit do dima opgum, yokwi pakpak yan ilit do opgum.”

*Jap kelkel dakon gen
(Mt 9.14-17 ae Lk 5.33-39)*

¹⁸ Jon dakon paɓdetni gat ae Parisi amin gat unun bisapmon Piɓkop do nandanɛk jap kelek egipɓwit. Anakwa amin diwari unun Yesukon kinɛk yan iyiwit: “Jon dakon paɓdetni gat ae Parisi amin dakon paɓdetni gat unun Piɓkop do nandanɛk

jap kelek egakwa gak dakon panjetgoni nido jap nanjek ekwan?"

¹⁹ Iyinja Yesu da yoyigit, "Monjisok minjat pak do an unun bisapmon notni gat jap kelek tagi egipni? Dima. Monjisok egakwan jap kelek aripmi dima egipmi.

²⁰ Mani don monji unun abidan anan kinakwa notni unun bisapmon jap kelek ekwan.

²¹ "Nin ilikba pigik garanj pudanjkwikon imal diwat kalugi pakbikon dima suganji kinda nan bupnom kan, pakbikon sugono imal diwat unun da garanj ilikban pudan ki madepsi akdisak.

²² Ae amin kinda da wain kalugi tibiri meme gip ban wasanji tibiri kalipmikon kolesak kan unun tagi dima. Yan asak kan, wain da pukwa pap-tan meme gip kirinjigakwa wain man mudokdan. Amin da wain kalugi meme gip kalugikon kolenba wain gat meme gip gat kisi tagi tomal."

Sabat bisap dakon gen

(Mt 12.1-8 ae Lk 6.1-5)

²³ Sabat kindakon Yesu gat panjetni gat unun wit pi kaga kindakon kiwit. Kinjek panjetni da wit bami diwari jimik dagawit.

²⁴ Anakwa Parisi amin da Yesu yan iyiwit, "Pindat, amin Sabat bisapmon nido gen teban yapmanjek pi an?"

²⁵ Yanba Yesu da yoyigit, "Dewit ae amin kabini jap do anjek yo awit unun ji manjin nandanyo awit bo dima?"

²⁶ Unun Abiata da mukwa sogok amin dakon mibiltok amin egipgut bisapmon yan awit. Pinjop

da yutnon wigeek bret Pinjkop do parekbi unun timik nanjek amin kabini kisi do yoban nawit. Bret unun amin isali da dima nok nogi, mukwa sogok amin dagin tagi nawit.”

²⁷ Yan yanjek yagit, “Sabat bisap unun do nandaba yo madep anjakwan amin kirinik yoman unun da tagi dima asak. Sabat bisap unun amin panpulgok do anjek yipbi.

²⁸ Yan do, Amin Dakon Monji unun Sabat bisap unun dakon Amin Tagini egisak.”

3

*Yesu da Sabat bisapmon amin kind a anmilip agit
(Mt 12.9-14 ae Lk 6.6-11)*

¹ Yesu aeni bisap kind a gat Juda amin da muwut muwut yutnon wigeek amin kind a kisiri girenjiki kind a yikban kagit.

² Unun da Sabat bisapmon amin panmilip aban kanek gen pikon yipnen yanon da amin diwari Yesu tebai kanek yikgwit.

³ Anakwa Yesu da amin kisiri girenjiki yan iyigit, “Amin da inamon pida at.”

⁴ Pida agakwan minat aminyo yan yoyigit, “Sabat bisap dakon gen teban da yokwi anen do yosok? Bo tagi anen do yosok? Amin panmilip anen do yosok, bo dapba kimotni do yosok?” Yanban gen tamoni dima iyiwit.

⁵ Yan anakwa but tebani do butjap nandagit. Anek butni yokwi tanban kobok tobil tobil anek pindagek amin kisiri girenjiki yan iyigit, “Kisitgo

anjinjin a.” Yanban amin unun kisiri anjinjin aban kilek tagit.

⁶ Anakwan unudon gin Parisi amin kinjek Erot dakon amin kabi unun gat muwugek “Nian anek anjatnen?” yan do gen panjosit awit.

Yesu da tapmimni yoliban kokup isalni da dima nandan gadanimgwit

(Kilapmi 3.7-6.6)

Mijat amin kabi madep da Yesu yolgwit

(Lk 6.17-19)

⁷ Yan anakwa Yesu da pandetni timikban pakbi idapmon kiwit. Kinakwa Galili amin morapmisi da yolgwit. Ae unun gin dima, Judia miktimon da,

⁸ ae Jerusalem kokup papmon da, ae Idumea miktimon da, ae Jordan Pakbi usugap tet amin, ae Tair ae Saidon kokup tetgin do amin morapmi da Yesu dakon wasok agakni dakon gen bin nandanek apgwit.

⁹ Amin madepsi apgwit do Yesu da pandetni yan yoyigit, “Amin morapmisi do gitni gitni aba kan bot kinda anroman aba nak unudon milkan wigiken.”

¹⁰ Yesu da sot wudani ton morapmi panmilip agit, unun do anek sot wudani ton amin Yesu igayik do anek ukwayit ukwayit anek Yesu da buron kiwit.

¹¹ Kinakwa kon unun Yesu kanek miktimon gawagek madepsi yan tidanek yawit, “Gak Pin kop dakon Monji.”

¹² Mani Yesu da mibilni dima yan tenjenoni do

yaņsop tebaisi aņyomgut.

Yesu da paņdetni 12 timikgit

(Mt 10.1-4 ae Lk 6.12-16)

¹³ Kili Yesu pakbi idap yipmaņek ileņ kindakon wigigit. Wigek yabekbini dagoni do nandagit amin yoyiņban iyikon abiņ muwukgwit.

¹⁴⁻¹⁵ Amin 12 uņun gat egipni do yabekbi kabini timikgit. Aņek yaņ yoyigit, “Ji yabekgo kiņ Piņkop gen amin yoyini, ae koņ yolni do yaņ mudañ dabo koņ yolni.”

¹⁶ Yabekbini 12 uņun dakon mani yaņ:
Saimon (mani kalugi Pita yaņ iyigit),

¹⁷ ae Jems, Sebedi dakon monji,
ae Jems dakon padige Jon (uņun bamot mani Boanages yaņ yoyigit, uņun dakon mibili Kiririņ Amin),

¹⁸ ae Andru,
Pilip,
Batolomiu,
Matyu,
Tomas,
Jems Alpius dakon monji,
Tadius,
Saimon Selot,

¹⁹ ae Judas Iskariot (uņun egi don Yesu uwalni da kisiron yipgut).

Yesu Sunduk gat pi amal yaņ yawit

(Mt 12.24-32 ae Lk 11.14-23 ae 12.10)

²⁰ Aņek Yesu yutnon wigakwan amin kabi madepsi aeni uņudon muwukgwit. Muwugakwa

Yesu gat panjetni gat jap noni dakon bikbik dima pisanj yomgut.

²¹ Anek dabini unun bini nandanej “Buri upbal tak” yan yanek yutnikon iyinj ananj kik do apgwit.

²² Anakwa gen teban yoyinet amin Jerusalem kokup papmon da apgwit unun da Yesu do yan yawit, “Kon dakon amin tagini Belsebul unun da burigwan egakwan unun dakon tapmimon da kon yoldak.”

²³ Yanba Yesu da panmuwugek tilak gen kinda yan yoyigit: “Sunduk da Sunduk notni aripmi dima yolyoli.

²⁴ Miktim kinda dakon amin da pudan kabi bamori anek emat wamjil kan, unun miktim tebai dima tokdisak.

²⁵ Ae amin yuri kinda dakon amin da pudan ki kabi bamot anek emat wamjil kan, unun amin yut tebai dima egipdan.

²⁶ Unuden gin Sunduk da pudan ki kabi bamot anek iyi emat wamjil kan, amin kabini tebai dima egipdan. Yan ani kan pasil mudokdan.

²⁷ “Bo namin dasi amin tebai kinda yigakwan yutnikon wigi yo kabini gwayenj timitjak? Unun aripmi dima. Mibiltok tebai kendagek kisit kandapmiyo wamanek yo kabini tagi gwayeni.

²⁸ “Nak asisi dayisat, Pin kop da yokwi mibili mibili gat ae Pin kop abinj yip do manji gen yogok gat dakon diwari tagi wiriritjak.

²⁹ Mani amin kinda da Telagi Wup abinj yip do manji gen kinda yosak kan, Pin kop da diwarini dima wiriritjak. Unun dimasisi, unun diwarini mudok mudogi mini tan wigikdisak.”

³⁰ Amin da Yesu burikon konj kinda egisak yan yawit unjun do anek gen unjun yagit.

Yesu dakon menji padik padikyo

(Mt 12.46-50 ae Lk 8.19-21)

³¹ Gen yan yoyinjakwan menji padik padikni da abin yomakon agek Yesu yomakon pisak do gen yipba wigigit.

³² Wikwan amin Yesu gat yikgwit unjun da yan iyiwit, “Menjo padik padikgo yomakon da gak do yon.”

³³ Yanba yan yoyigit, “Menjo padik padikno unjun namin?”

³⁴ Yan yanek amin anawasinek yikgwit kabikon dabil sintanek yagit, “Nak dakon menjo ae padik padikno oni.

³⁵ Pinjop dakon gen guramikgan amin unjun nak dakon menjo ae padik padikno ae samino kabi.”

4

Jap yet tintinok dakon tilak gen

(Mt 13.1-9 ae Lk 8.4-8)

¹ Bisap kindakon pakbi idap ilenikon minjat aminyo aeni yoyin dekgit. Amin madepsi da abin unjudon muwugakwa Yesu boron wigigit. Boron yigakwan amin morap ilenikon yikgwit.

² Yigakwa Yesu da tilak gen morapmi yoyinek kinda yan yagit,

³ “Nandani! Amin kinda da jap yet tintinok do pigaga kigit.

⁴ Jap yet tɪntɪnɔŋakwan dɪwari da kosiron manba minam da abɪŋ nawit.

⁵⁻⁶ Yeri dɪwari da mɪktɪm tɪpmɪ toŋ tɪmon mawit. Uŋun kwenjok tawit, do tepmɪ kwawit, mani tɪp kwenon mɪktɪm morapmɪ dɪma, do geli tagɪ dɪma yopba kiwit. Do gildat da wɪŋ pɪndakban alek tawit.

⁷ Ae jap yet dɪwari da joŋ keli toŋ tɪmgwan mawit. Uŋun joŋ keli toŋ gat kisi kwanɛk wutjɪnba kimak mudawit.

⁸ Ae jap yet dɪwari mɪktɪm nelagi toŋ uŋudon man kwawit. Dɪwari bamɪ 100, ae dɪwari bamɪ 60, ae dɪwari bamɪ 30 tawit.”

⁹ Gen uŋun yanɛk aeni sanbenɛk yan yagit, “Gen on nandak do galak toŋ amin ji pakyanɛsi nandanɛk mibɪli nandan pisoni.”

Tilak gen yogok dakon mibɪli yoyigit
(Mt 13.10-17 ae Lk 8.9-10)

¹⁰ Amin kabi madep kɪŋakwa iyi dakon paŋdetni 12 kabi gat ae amin dɪwari gat da tilak gen dakon mibɪli nandak do iyiwit.

¹¹ Iyɪnba yagit, “Piŋkop dakon Amin Kila Agakni dakon gen pasili uŋun dakon mibɪli ji ban dayɪŋ tenɛnosot. Mani Piŋkop dɪma nandan imɪŋek wanga ekwan amin tilak gen gin nandan.

¹² ‘Uŋun dabil da yo asat uŋun pɪndakgan mani mibɪli dɪma nandan,
ae geno nandan, mani mibɪli dɪma nandan pisonɪ.
Do Piŋkop da dɪwarini wiririk yomjak do but tobil ak do dɪma nandan.’”

Jap yet tɪntɪŋok dakon mibɪli yoyigɪt

(Mt 13.18-23 ae Lk 8.11-15)

¹³ Yan yanek yagit, “Tɪlak gen yat dakon mibɪli dima nandan kan, tɪlak gen diwari yoko nian anek nandan pisoni?”

¹⁴ Amin jap yet tɪntɪŋosok unun Pin kop gen tɪntɪŋosok.

¹⁵ Amin Pin kop gen nandanek butni dima pison unun jap yet kosiron mawit unuden. Sunduk da abɪŋ gen tagi butnikon ton unun gwayeŋ paŋkisak.

¹⁶ Amin diwari miktɪm tɪpmi ton tim yombem, unun amin Pin kop gen nandanek but galagon da abidon.

¹⁷ Mani butnikon geli tagi dima yipban kigit do bisap pisipmisok akgan. Jigi mibɪli mibɪli ae Pin kop dakon gen dakon uwal apni bisapmon nandan gadatni yopba witdal kɪkdan.

¹⁸ Ae amin diwari miktɪm nap keli ton tim yombem. Unun Pin kop gen nandan,

¹⁹ mani nandak nandakni miktɪm dakon yo morap do nandan, ae monen paŋmuwut dakon galaktok da Pin kop gen witjɪŋba bami dima tosok.

²⁰ Ae amin diwari miktɪm nelagi ton tim yombem, unun amin Pin kop gen nandanek abidon. Unun amin bami 100, ae kinda bami 60, ae kinda bami 30, yan tan tan an.”

Telagi egip egip dakon gen

(Lk 8.16-18)

²¹ Gen kinda sanbenek yan yoyigɪt, “Namin da lam kolenek kwoba nan gap asak, bo pigat kagagwan yipjak? Dimasi, tamonikon yipno tenjenosok.

²² Yo pasili tonj ae yo witjɨnbi da tonj unun kisi tenjenikon tokdan.

²³ Gen on nandak do galak tonj amin ji pakyaŋsi nandanek mibili nandan pisoni.”

²⁴ Yan yanek yagit, “Ji gen unun nandan unun pakyaŋsi nandani. Ji Pinjkop dakon gen nandanek guramɨni kanj, Pinjkop da sanjenek damdisak. Mani geni dima nandani kanj, sanjenek dima damdisak.

²⁵ Nak dakon gen nandanek burikon yipmandak unun amin Pinjkop da sanjenek nandak nandak imdisak. Mani geno nandanek burikon dima yipmandak unun amin geno diwari nandagit unun pasil imdan.”

Jap yet kwoŋ unun dakon tilak gen

²⁶ Yesu da sanjenek yan yagit, “Pinjkop da Amin Kila Asak unun dakon mibili nandani do tilak gen kɨnda gat dayiko nandani. Amin kɨnda jap yet pigaga tɨntɨnosok.

²⁷ Kalbi dipmin pokdok ae gildat kalba wanja wanja agakwan jap yet kwoŋ. Mani nianŋsi anjek kwoŋ unun dakon mibili dima nandisak.

²⁸ Miktɨm da iyi upmagakwan gigi wiŋ tami yopmanek bami tonj.

²⁹ Bami tanakwa pi ami da bami pasak.”

Mastat yet dakon tilak gen

(Mt 13.31-32 ae Lk 13.18-19)

³⁰ Yesu da sanjenek yan yagit, “Pinjkop da Amin Kila Asak unun dakon mibili yo nikon tilak ako nandani?

31 Unun mastat yet yombem. Mastat dakon yeri unun jap yet kisi morap dakon pinji, monijisisok.

32 Mani miktimon kwaotno madepsi kwosok. Jap diwari dakon tagok tagokni unun yapman mudosok. Kijini madep yopban kinakwa minam morapmi da panabin unun da yongangwan yikgan.”

Yesu tilak genon da gin gen yagit

(Mt 13.34-35)

33 Yesu da nandak nandakni da aripmon Pinjop dakon gen yoyinek tilak gen unuden morapmi yoyigit.

34 Amin madep kabikon Pinjop gen tilak genon dakin yoyigit. Mani pandetni gat egek tilak gen dakon mibili yoyin tenjenagit.

Yesu da yanban mirim madep yawokgit

(Mt 8.23-27 ae Lk 8.22-25)

35 Unun gildat da pilin pilindo Yesu boron yigek pandetni yan yoyigit, “Pakbi idap teri kindo do kino.”

36 Yan yanban pandetni amin kabi madep yopman degek boron wikwa pandetni gat kisi kiwit. Ae bot diwari gat kisi kiwit.

37 Kinakwa mirim madep anek pakbi tamaligakwan boron pigiwit. Pigi tujanban bot pakbigwan pigik do agit.

38 Anakwan Yesu bot bunikon busun kidin kindakon witjinek dipmin pagakwan pandetni da anyolek iyiwit, “Yoyindet, nin pakbi nan kimotnen do nandabi yo isali asak?”

39 Yan iyinba Yesu da pidan agek mirim gat ae pakbi gat tebai yoyinek yagit, “Yawokgil!” Yanban mirim yawogakwan pakbi wayin dimasi agit.

⁴⁰ Anek pan̄detni yan̄ yoyigit, “Ji nido pasolgon? Sigin dima nandan gadan̄ naman̄, ma?”

⁴¹ Yan̄ban pan̄detni si pasalek iȳ gin yawit, “On nian̄en amin̄ k̄inda da mirim̄ ae pakbiyo yoyin̄ban geni guram̄ikgamal?”

5

Yesu da kon̄ morapmi yolḡit

(Mt 8.28-34 ae Lk 8.26-39)

¹ Yesu gat pan̄detni gat pakbi idap teri k̄inda Gerasa amin̄ da mikt̄imon kiwit.

² Boron da pin̄akwan, amin̄ k̄inda kon̄ni ton̄ un̄un da amin̄ kimakba pan̄ki tip̄ kinamgwan yopman̄gan̄ mikt̄imon da abin̄ altan̄ imgut.

³ Amin̄ un̄un amin̄ da k̄isitni ae kandapmiyo nap teban̄ nan̄ wamwami dakon̄ ar̄ip̄ dima agit.

⁴ Amin̄ da bisapmi bisapmi k̄isit kandapyoni wangwit, mani un̄un amin̄ tebai do nap teban̄ si pan̄dagagit. Amin̄ da ar̄ipmi dima abidogi.

⁵ Un̄un pin̄in̄ kaga ae gildat kalba amin̄ kimakba yopman̄gan̄ mikt̄imon ae kabapmon egek madepsi yan̄ tidan̄ek giptimi tip̄ban̄ mandagit.

⁶ Yesu dubagikon akban̄ kan̄ek tim̄tim yan̄ek Yesu da buron̄ kin̄ gawak imgut.

⁷ Anek yan̄ tidan̄ek yan̄ iyigit, “Yesu, Pin̄kop Wikwisi dakon̄ Monji, gak nian̄si an̄nam do abisal? Pin̄kop da manon̄ tepmi pi dima nabi do yan̄ teban̄ ta.”

⁸ Un̄un da yan̄ yagit, nido Yesu da yan̄ iyigit, “Kon̄ gak on̄ amin̄ yipman̄ degek win̄ ki!”

⁹ Yan̄ban Yesu da an̄tob̄ilek iyigit, “Mango namin̄?”

Yañ iyinban yagit, “Nak mano Amin Kabi Madep. Nin morapmi da ekwaman.”

¹⁰ Yañ yanek bisit tebai sanbek sanbek iyiwit, “Nin nolbi on miktim tim dima yipman detnen.”

¹¹ Miktim unun da ilenon bit kabi madep jap nanek egipgwit.

¹² Kon unun Yesu da nandan yoban bit da butgwan pigini do bisit tebai iyiwit.

¹³ Yanba Yesu da nandan yoban kon da aminon da winjek bit da butgwan pigiwit. Pigakwa bit unun pasal abiginjek pakbi idap tagit unungwan pikeg kimakgwit. Bit kalonisok dima, 2 tausen da kimakgwit.

¹⁴ Kimagakwa bit dakon kila amin da kokup kapmat tagit ae miktim diwarikon kin yo unun noman tawit dakon gen bin yoyiwit. Yoyinba amin da yo noman tagit unun kok do anek abin mudawit.

¹⁵ Yesukon abinek amin konni morapmi gat egipgut unun buri pisagit ae ilikba pigikni ton da yikban kawit. Yan yikban kan pasalgwit.

¹⁶ Yo dabil da kan nandan yo awit amin unun da kon gat egipgut amin gat ae bit kabi dakon gen bin gat kisi amin yoyin mudawit.

¹⁷ Gen unun nandan mudanek Yesu miktim unun yipman kisak do tebai iyiwit.

¹⁸ Iyinba nandanek Yesu unun boron wigakwan amin kon gat egipgut unun da Yesu yol do bisit tebai iyigit.

¹⁹ Tebaisi iyinban kirinik iminek yan iyigit, “Gak yutgokon kin Amin Tagi da gak do bupmi nandanek wasok madep ak unun dakon gen bin yawi diwat kabigo yoyin mudoki.”

²⁰ Yanban amin unun kin Yesu da yo agit unun dakon gen bin Dekapolis miktin unudon amin yoyinban nandaba njwaknwarisi agit.

Yesu da minatjok kinda aban pidagit

(Mt 9.18-26 ae Lk 8.40-56)

²¹ Yesu unun boron wigek pakbi idap teri kinda do wigakwan amin morapmisi abin muwukgwit.

²² Muwugakwa Juda amin dakon muwut muwut yut dakon kila amin kinda mani Jairus, unun da abin Yesu kanek burikon kinjek gawak imgut.

²³ Anek si anpulugosak do madepsi yan iyigit, “Gwano kimotdisak, do abinek kisitgo da witjinbi kilek tanek egipjak.”

²⁴ Iyinban nandanek Yesu gat kigimal.

Kinjakwal amin morapmi da yolek gadat gadat tebaisi awit.

²⁵ Anakwa binapnikon minat kinda akgit, unun dagan mok anek yawini manakwa egakwan bilak 12 agit.

²⁶ Anakwan wuda wamak morapmi da anpulugok do pi antidok anakwa tepmi madepsi nandanek egipgut. Wuda wamak yuman nok do anek monenmi kisi yomin mudagit. Aban sotni dima tagap tagit, si madep tagit.

²⁷ Aban minat unun da Yesu dakon bin nandanek, minat amin diwari unun da bikbigon egek manjikon kinjek ilikba pigiknikon igayigit.

²⁸ Igayinek yan nandagit, “Ilikba pigiknikon igayiken kan, kilek token.”

²⁹ Yan nandanek igayinban unudon gin yawini jiptanban giptimi kilek tanban nandagit.

³⁰ Aban Yesu unun tapmimni abikwa nandanek tobilek yan yagit, “fikba pigikno namin da igayisak?”

³¹ Yanban pangetni da yan iyiwit, “Amin da gadat gadat tebaisi anakwa namin da igayin namisak yan nido yosol?”

³² Mani Yesu unun amin igayin imgut unun kok do sigin wisigit.

³³ Minat unun giptimikon wasok noman tagit unun nandanek buri suganban nimnimigek Yesu da buron gawak iminek mibilni yan tenjenagit.

³⁴ Mibilni yan tenjenanban Yesu da yan iyigit, “Gwano, nandan gadatgo da gak ankilek ak. Unun do butgo yawori tanakwan kiki. Sotgo kili pasilak.”

³⁵ Yesu gen yan iyinakwan, muwut muwut yutni dakon kila amin Jairus da yutnon da amin diwari da abin Jairus yan iyiwit, “Gwago kili kunwak, unun do nido yoyindet isal dogin jigi imisal?”

³⁶ Yanba Yesu da gen unun nandagit, mani dima nandabi wup agit. Anek kila amin yan iyigit, “Dima pasolgi. Isal nandan gadat aki.”

³⁷ Yan yanek minat aminyo diwari yopmanek, Pita, Jems ae padige Jon unun banjin timikban kiwit.

³⁸ Kin kila amin da yomakon altanek amin da upbalap madep ae gen kunamyo anakwa pindak nandan yo agit.

³⁹ Anek yutnon wigek amin yan yoyigit, “Ji nido kunam kugiyo madepsi an? Minatjok unun dima kunwak, unun isal dipmin pokdok.”

⁴⁰ Yesu da yan̄ yan̄ban nandan̄ek jikgo yanjan̄ im̄gwit.

Yan̄ aba yoyin̄ban yomakon̄ pīgi mudanakwa, mīnatjok dakon̄ men̄i datniyo ae pāndetni timikban̄ mīnatjok pakgiron̄ wiḡiwit.

⁴¹ Wiḡi mīnatjok kisirikon̄ abidan̄ek iyigit, “Talita kum!” (Un̄un dakon̄ mibili, “Mīnatjok pidoki do gayisat!”)

⁴² Yan̄ban un̄udon̄ gin̄ mīnatjok pidan̄ek kin̄ ap aban̄ kan̄ek yan̄ kimakgwit. (Mīnatjok bilakni 12 kabi.)

⁴³ An̄akwa Yesu da amin̄ dima yoyini do yan̄sop tebaisi anyomgut. An̄ek mīnatjok jap̄ im̄in̄ba nosak do yoyigit.

6

Nasaret amin̄ da Yesu do kuraktan̄ im̄gwit

(Mt 13.53-58 ae Lk 4.16-30)

¹ An̄akwa Yesu un̄un kokup̄ yipman̄ek, kokupnikon̄ kin̄akwan̄ pāndetni yolgwit.

² Pān̄ki egek Sabat bisapmon̄ Juda amin̄ da muwut muwut yutnon̄ wiḡi Pin̄kop gen yoyigit. An̄akwan̄ amin̄ morapmī Pin̄kop dakon̄ gen nandan̄ek yikgwit amin̄ un̄un tamtam̄ yan̄ek yan̄ yawit, “Yo un̄un dukon̄ timikgit? Nandan̄ kokwin̄ tagisi gat ae wasok tapmimī ton̄ agak un̄un nam̄inon̄ timikgit?”

³ Un̄un kisit̄ kildā kind̄a, Maria dakon̄ mon̄ji. Padik̄ padik̄ni un̄un Jems, Josep, Judas ae Saimon. Ae sam̄ini binapninon̄ ekwan̄.” Yan̄ yan̄ek in̄tan̄ im̄in̄ek nandabā pīn̄ban im̄gwit.

⁴ Yan nandanek egakwa Yesu da yan yoyigit, “Kombi amin kinda man bini miƙtim diwarikon ton, mani iyi da kokupmon yawi diwatni gat ae yutnikon amin gat da mani dima anenokgon.”

⁵ Unjudon wasok tapmimi ton ak do antidok agit. Unun yum amin sotni ton kalonisok di ban kisitni kwenikon witjinek panmilip agit.

⁶ Anek nandan gadatni mini do, unun do nandan aban nwanjwarisi agit. Yan nandanek kokup tan anan kiwit unjudon kin Pinƙop dakon gen yoyin dekgit.

**Yesu tapmimni yolɔɔ ban paɔdet
kabini da dima kanba pisagit**
(Kilapmi 6.7-8.21)

*Paɔdetni 12 kabi yabekgit
(Mt 10.5-15 ae Lk 9.1-6)*

⁷ Yesu paɔdetni 12 kabi yan yoban opba, bamot bamot Pinƙop dakon gen yoni do yabekgit. Yabekgon kon yolni do yan mudan yominjek yan yoyigit,

⁸ “Ji yo diwari di dima panjek kini, win kirin banjin pabidanjek kini. Jap bo yik bo monenyo dima panjek kini.

⁹ Kandap gwil panjek agipni, anek paba pigik kalonji gin ilikba pigisak.

¹⁰ Kokup kindakon kin yut kindakon gin yigek pin kini.

¹¹ Kokup kindakon kin altanba not dima andamijek genji dima nandanek manji damni kan, kandapjikon kimbaban ton unun kokup yip

do anek tidanba kini. Yan anakwa unun kokup amin da 'Geni dima nandaman, unun do an' yan nandani."

¹² Yan yanban panjetni da kinjek amin but tobil ani do yoyiwit.

¹³ Yan yoyinek kon morapmi yol yominek sot amin morapmi bit nelak son yoba kilek tawit.

Erot da yanban Jon anakgwit

(Mt 14.1-12 ae Lk 3.19-20 ae 9.7-9)

¹⁴ Yesu dakon man bin iren tanban kila amin madep Erot unun kisi da nandagit. Amin diwari da Yesu do yan yawit, "Jon Telagi Pakbi Sogok Amin unun kimoron da pidagit, anek wasok tapmimi ton agak dakon tapmim tan imisak" yan yawit.

¹⁵ Yan yanakwa amin diwari da yawit, "Unun Elaija." Ae diwari da yawit, "Unun kombi amin kinda, kombi amin kalip egipgwit unuden amin kinda."

¹⁶ Mani Erot unun nandanek yagit, "Kalip nak da Jon dakon tegi mandan dagagin, unun amin dasi kimoron da pidagit."

¹⁷⁻¹⁸ Kalip Erot da padige Pilip dakon minatni Erodias tuwil pagit. Aban Jon da Erot yan iyigit, "Gak gen teban yapmanek padigigo dakon minatni tuwil pal. Unun tagi dima." Gen unun nandanek Erot da obip amini yabekban kin Jon abidanek nap teban nan waman dam tebanon yipgwit.

¹⁹ Jon da gen yan yanban Erodias da Jon do nandan yokwi tanban anakba kimotjak do si nandagit. Mani aripmi dima,

20 nido Erot da Jon do pasalek yan nandagit, “Jon unun amin kilegi ae telagisi.” Yan nandajek si anjknagit. Erot da Jon dakon gen nandajek but morap agit, mani geni nandak do galak tagit.

21 Bunon Erodias da Jon anjakba kimotjak unun dakon kosit kagit. Altok altok bisapnikon Erot da jap noknok ak do amin madep panmuwukgit. Gapman dakon pi amin madep ae emat amin dakon mibiltok amini ae Galili miktim dakon kila amin kisi panmuwukgit.

22 Jap nan yigakwa Erodias dakon gwi da panabin inamnikon kap agit. Aban Erot ae amin jap nawit unun kisi da kan galak tawit. Kan galak tan Erot da minjat gimon yan iyigit, “Ni yo do galak tosol unun nayinbi tagi gaben.”

23 Yan yanek yan teban tok gen kinda yan yagit, “Yo nido nayiki, tagi gaben. Miktimno teri kinda pidan gak do tagi gaben.”

24 Yanban minjat gimon unun da wannga kin menji yan iyigit, “Ni yo nan namjak do iyiken?”

Yanban iyigit, “Kin Jon Telagi Pakbi Sogok Amin unun dakon busunji unun do iyiki.”

25 Menji yan yanban minjat gimon unun tepmi wigek Erot yan iyigit, “Jon Telagi Pakbi Sogok Amin dakon busunji abisok gin idapmon yipman nabi.”

26 Gen yan yanban Erot buri wagil yokwi tagit. Mani amin jap nawit unun da inamon yan teban tok gen yagit unun kirinjit do mayak tanek gen yagit unun dima kirinjkgit.

27 Unudon gin emat amin kinda Jon dakon busunji anopjak do yabekgit. Yabekban unun da kin dam teban yutnon wigi Jon dakon tegi mandan dagagit.

28 Mandan dagan idapmon yipman anabin minatjok unun do iban anki menji do imgut.

29 Anakwan Jon dakon panjetni gen bini nandanek kin bumjotni abidan anki tip kinamon yipgwit.

*Yesu da amin 5 tausen do jap yomgut
(Mt 14.13-21 ae Lk 9.10-17 ae Jn 6.1-13)*

30 Don yabekbi kabi da abin Yesu angwasiyek yo awit ae Pin kop gen yawit unun dakon geni iyiwit.

31 Iyin mudanba amin morapmisi kin abin abin anakwa Yesu gat yabekbi kabini gat jap noknok dakon bikbik dima pisan yomgut. Aban Yesu da yabekbi kabini yan yoyigit, "Opba miktin amin dima ekwan timon kino. Unudon egek tapmin pani."

32 Yan yanek boron wigek miktin amin da dima ekwan timon kiwit.

33 Mani amin morapmi da unudon kwan yan pindak nandanjo awit. Yan nandanek kokup morapni yopman yopman anek amin morapmi miktin kosit tintin yanek unun da kalip kin al-tawit.

34 Kin al-tanakwa Yesu boron da ilenikon obinek amin morapmisi pindagek sipsip kila amini mini yombem da egipgwit, do bupmisi nandan yomgut. Yan nandanek unudon gin wasanek Pin kop gen morapmi yoyigit.

35 Pin kop dakon gen yoyin akwan pilin pilindo panjetni da abin Yesu yan iyiwit, "Miktin amin dima ekwanon ekwaman, ae gildat kili pigikdisak,

³⁶ do yoyinbi amin kabi madep kokup monin monin ae kokup teri dingwan kinjek jap yuman noni.”

³⁷ Iyinba yagit, “Disi jap yoba noni.”

Yanban pan-detni da yan iyiwit, “Amin morapmisi ekwan, do monen 200 danari ban jap yumnen kan aripmi asak. Yan anen do yosol, ma?”

³⁸ Yanba yoyigit, “Disikon bret nian da ton. Kin pindakgit.”

Kin pindak abin yan iyiwit, “Bret kisit kinda, ae tap kilap bamori yan gin tan niman.”

³⁹ Yan yanba Yesu da yoyinban pan-detni da amin kisisi kosiri kosiri jon timon yitni do yoyiwit.

⁴⁰ Kosiri kinda 50 ae kosiri kinda 100 yan yik anan kiwit.

⁴¹ Yik mudanba bret kisit kinda ae tap kilap bamot unun gat timigek Kwen Kokup sintanek gisamikgit. Gisamikgek bret jokgal pan-detni do yoban unun da amin do kokwinik yomgwit. Ae tap kilap yan gin kokwinik pan-detni do yoban unun da amin do yomgwit.

⁴² Yoba timigek amin kisisi jap aripmisi nawit.

⁴³ Nanba aripmi anakwan bret diwat ae tap kilap diwat tawit unun pan-detni da yik madepsi 12 kabi similba tugawit.

⁴⁴ Amin jap nawit unun 5 tausen yan da nawit.

*Yesu da pakbi kwenon baman baman kigit
(Mt 14.22-33 ae Jn 6.16-21)*

⁴⁵ Unudon gin Yesu da pan-detni yoyinban boron wigek Betsaida kokupmon mibil tan kinakwa Yesu da amin kabi madep unun yoyinban wasen kiwit.

46 Yoyinban kinakwa iyi bisit pi ak do kabapmon wigigit.

47 Pilin pilindo bot pakbi idap binapmon tanakwan Yesu iyi gin tap kidipminon egipgut.

48 Egakwan mirim madep anakwan panjetni pakbi wayit do antidok anakwa pindakgit. Yan pindagek wisa wisa do pakbi idapmon baman baman kinjek kin panjetni yap do agit.

49 Pakbi idap kwenon kinakwan kanjek panjetni kisi da yan nandawit, “Kon kinda da abisak!”

50 Yan nandanek madepsi pasalek yan tidawit.

Mani unudon gin Yesu da yan yoyigit, “Ji teban tanek atni. Nak naga obisat. Dima pasolni.”

51 Yan yanek boron wigakwan mirim yawokgit. Yawogakwan panjetni da tamtamsi yawit.

52 Nido Yesu da minjat aminyo do bret kokwinik yomgut unun dakon mibili dima nandawit. But nandak nandakni dima pisanakwan egipgwit.

53 Pakbi idap teri kinda Genesaret miktimon wigeek bot ilejikon anteban awit.

54 Anteban anek bot yipmanek pigakwa unudon gin minjat aminyo da Yesu kan nandanjo awit.

55 Yan kan nandanjo anek tintim yanek kokupmi kokupmi kin yoyinba sotni ton amin wayik wamanek Yesu dukwan dukwan egipgut unudon panjiwit.

56 Anek kokup pap bo kokup monin ae dukwan dukwan kigit amin da sot amin muwut muwut tamokon unudon panabin yopgwit. Anek paba pigik diwatnikon igayini do bisit tebai iyiwit. Yan igayiwit amin unun kilek tan mudawit.

7

Pinjkop dakon gen teban da babak dakon gen yapmanjak

(Mt 15.1-9)

¹ Parisi amin gat gen teban yoyindet amin gat Jerusalem kokup papmon da obin Yesu anjwasinek muwukgwit.

² Muwugek pandet kabinikon da diwari kisitni dima suganjek jap isal timik nanjo aba pindakgwit.

³ Parisi amin ae Juda amin kisisi babakni dakon gen teban yolek kisiri suganjek gin jap nan nan anj.

⁴ Ae maket tamokon da tobilek obin yan gin kisiri suganjek jap non. Unun gin dima, gen teban morapmi yolek kap, kwoba, idapyo kisi sugonj.

⁵ Yanjo, Parisi amin ae gen teban yoyindet amin da Yesu yan iyiwit, “Nido pandetgoni unun babak dakon gen teban yapmanjek kisiri dima suganjek jap non?”

⁶ Yanba antobilek yoyigit, “Pinjkop da kombi amin Aisaia dakon nandak nandakni antagap aban jamba but amin ji do gen yan mandagit:

‘Unun amin kabi gen kaga dagin nak man madep namanj,

mani but dasi nak dima nandanj namanj.

⁷ Iyi dakon gen teban do, “On unun Pinjkop dakon gen” yan yanek amin yoyinj dekanj.

Nak gawak namanj unun koko yo isali asak.’

⁸ Ji Pinjkop dakon gen teban yipmanjek babakji dakon gen panteban anek panj ekwanj.”

⁹ Yesu da sanbejek yan yagit, “Ji Pinƙop dakon gen teban yum pindagek disi dakon yan teban tok gen guramikgan.

¹⁰ Moses da kalip yan mandagit:
 ‘Ji meŋ datyo dakon pinbi egek geni guramitni’,
 ae ‘Amin kinda da meŋ datyo do gen yokwi
 kinda yosak kaŋ, unun amin si anakba
 kimotjak.’

¹¹ Mani disi Moses dakon gen maba kwanek yan yon, ‘Amin kinda da meŋi bo datni yan iyisak,
 “Nak yo on kili Pinƙop do manjigim. Dima tam tagi
 paŋpulugokom.”’

¹² Yan yanek meŋi ae datni dima paŋpulugosok.
 Anek ji da unun amin do yan yon, ‘Unun amin tagi
 asak nido yo unun Pinƙop do kili manjigit.’

¹³ Ji yan anek babikji dakon yan teban tok gen guramigek Pinƙop dakon gen maba kisak. Ae unun gin dima, yo morap diwari kisi yan gin an.”

*Yo noknogi da amin dakon but dima paŋupbal
 asak*

(Mt 15.10-20)

¹⁴ Yesu da aeni amin yan ilikban apba yoyigit,
 “Gen dayiko ji morap kisi da mirak yopmanek
 nandaba pisosak.

¹⁵⁻¹⁶ Yo kinda amin kwasopgwan pigisak unun da amin dakon but aripmi dima anupbal asak. Yo kinda amin butgwan da wiŋ wanga kisak unun da amin dakon but anupbal asak.”

¹⁷ Yan yanek amin kabi madep yopmanek yutnon wigakwan paŋdetni da tilak gen dakon mibili nandak do iyiwit.

18 Iyinjba Yesu yan yagit, “Jiyo kisi nandak nandakji mini anjakwan unun dakon mibili dima nandan, ma? Yo kinda amin kwasopgwan pigisak unun da amin dakon but aripmi dima anupbal asak.

19 Nido but nandak nandak nikon dima pigisak, isal kwasopnikon pigakwan unun da ankosit anjakwan kosiri nan abigisak.” (Yesu yan yagit, do jap kisisi Pinjkop da dabilon kilegi gin.)

20 Yesu da sanbenek yan yagit, “Yo amin but nandak nandagon da win wanga kwan unun da amin dakon but panupbal an.

21 Yo amin but nandak nandagon da wisak unun yan: nandak nandak yokwi, yumabi anpak mibili mibili, yo kabo, amin dapdap,

22 amin wam kili abi da yumabi anpak, pindak galaktok, anpak yokwi mibili mibili, top gen yogok, kwen wigik, tagisi ekwan amin do nandaba yokwi tok nandak nandak, ae not do yokwi yogok, gen kirijit, ae njugigi anpak.

23 Unun yokwi morap amin buron da win wanga kwan unun da amin panupbal an.”

Ponisia miktin minjat kinda Yesu nandan gadan

(Mt 15.21-28)

24 Yesu da unun kokup yipmanek Tair kokupmon kigit. Kin yut kindakon wigek pasili egek yik yawot aken yan nandagit, mani pasili egip do antidok agit.

25 Unun bisapmon minjat kinda gwi konni ton unun da Yesu dakon gen bini nandanek abin Yesu da kandap mibilon gawak imgut.

26 Unun minjat Israel minjat kinda dima, unun Grik minjat kinda Ponisia tetgin Siria miktimon altagit. Yesu da gwi dakon kon yol injak do bisit tebai iyigit.

27 Iyiban Yesu da yan iyigit, “Mibiltok Juda amin panpuluganek ae don miktim diwarikon amin panpulugoken. Yosol unuden aben kan, minjat monjiyo dakon jap pinan do yomdisat. Unun tagi dima.”

28 Yanban minjat da kobogi yan iyigit, “Amin Tagi, asi yosol, mani minjat monjiyo da jap nanakwa jimjimi mibilikon mon unun pinan da si non.”

29 Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak gen kobogi tagisi yosol, do kon gwago kili yipman dek, do tobilek yutgokon kinjek koki.”

30 Yan iyiban minjat unun yutnikon kin kanban gwi konni mini da tamokon pakban kagit.

Yesu da wasok aban amin kadim kinda kilek tagit

31 Kili Yesu Tair kokup yipmanek Saidon kokup kin yapmanek Dekapolis miktim unun kisi yapmanek Galili Pakbi idap unudon kigit.

32 Kin altanekwan amin kabi kinda da amin kadim miragi mini kinda anan opgwit. Anobin Yesu da kisitni giptimikon witjisak do bisit tebai iyiwit.

33 Iyiba nandanek Yesu da amin kadim unun abidanban amin kabi madep yopmanek ilenikon kigimal. Kin Yesu da kisitni amin unun da miragon yipban pigigit. Anek kisitnikon ilip sulek melikon witjigit.

34 Yan anek Kwen Kokup sinanek yanba kik anek iyigit, “Epata!” (Unun dakon mibili “Pisoki!”)

³⁵ Yan iyinban unudon gin miragi pisagit, ae meli tagap tanek gen kilegisi yagit.

³⁶ Aban Yesu da wasok agit unun dakon gen bin amin dima yoyini do yansop anyomgut. Mani amin da geni dima nandanek yanba madepsi iren tagit.

³⁷ Minjat aminyo da tamtam yanek yan yawit, “Yo morap asak unun wagil tagisi asak. Wasok aban miragi mini unun da gen nandan, ae amin kadim da gen yon.”

8

Yesu da amin 4 tausen do jap yomgut

(Mt 15.32-39)

¹ Unun bisapmon minjat amin kabi madep aeni abin muwukgwit. Jap mini do Yesu da panjetni yoyinban apba yan yoyigit,

² “On minjat amin kabiyon nin gat gildat kapbi ekwaman. Kili japni kisi nan mudan, do bupmi nandan yomisat.

³ Diwari da kokup dubagikon da apgwit, do yabekgo kini kan, kosiron jap do anek dabili upbal tanba man potdan.”

⁴ Yan yanban panjetni da yan iyiwit, “On ekwamanon amin dima ekwan, do jap dukon ban panabin on minjat amin madep yomnen?”

⁵ Yanba Yesu da yan yoyigit, “Jikon bret nian da ton?”

Yanban iyiwit, “7 kabi.”

⁶ Yanba Yesu da minjat amin kabi madep yoyinban miktimon yikgwit. Yigakwa bret 7 kabi timigek

Piņkop ya yaņ iyinjek paņdetni da kokwinik yomni do yomgut. Yoban miņat aminyo do yomgwit.

⁷ Tap kilap moniņ moniņ kalonj kalonj kisi taņ yomgwit. Uņun kisi ġisamigek paņdetni da kokwinik yomni do yomgut.

⁸ Miņat amin jap naņba aripmi aņakwa jap diwat tawit uņun paņdetni da yik madepsi 7 yaņ similba tugawit.

⁹ (Amin jap nawit uņun 4 tausen yaņ da nawit.) Yaņ aņek Yesu da miņat amin kabi madep yabekban kiņakwa,

¹⁰ paņdetni gat boron wiġek miķtim Dalmanuta tetġin do kiwit.

Parisi amin da Yesu wasok tapmimi toņ asak do iyiwit

(Mt 16.1-4)

¹¹ Uņun bisapmon Parisi amin da abiņ Yesu aņkewal do aņek yaņ iyiwit, “Gak da wasok tapmimi toņ kinda abi kaņek nin da gandano Piņkop da gak yabekban pil da pini asal yaņ gandanenj.”

¹² Yaņ yaņba buri yokwi taņban yaņba kik aņek yaņ yoyigit, “Apmiap amin ekwanj nido wasok tapmimi toņ kinda kok do yonj? Nak asisi dayisat, wasok tapmimi toņ kinda dima koni, dimasi.”

¹³ Yaņ yoyinjek boron wiġek pakbi idap teri kinda kiwit.

Parisi amin gat ae Erot gat dakon yis dakon tilak gen

(Mt 16.5-12)

14 Kiñek pañdet kabini iñtanek bret diwari dima pañkiwit, bret kalonji kında da gin boron tagit.

15 Yanj aba Yesu da nawa gen yanj yoyigit, “Ji Parisi amin gat ae Erot gat unun dakon yis do pasalek kan kimotni.”

16 Yanban notni yoyin yoyin anek yanj yawit, “Ninon bret mini unun do bo yosok?”

17 Gen unun yanba nandanek Yesu da yanj yoyigit, “Ji nido ‘ninon bret mini’ yanj yon? Gen dayisat unun dima nandaba pisosok, ma? Nandak nandak kositji soppwit?”

18 Dabilji tonj mani yo dima kanba pisosok? Mirakji tonj mani dima nandan? Kili iñtan mudan, ma?

19 Nak amin 5 tausen do bret 5 kabi pidan yomgum bisapmon, ji jap diwat yik madepsi nian da similba tugawit?”

Yanban yanj iyiwit, “Yik madepsi 12 kabi.”

20 Yanba yagit, “Nak amin 4 tausen do bret 7 kabi pidan yomgum bisapmon, ji jap diwat yik madepsi nian da similba tugawit?”

Yanban yanj iyiwit, “Yik madepsi 7 kabi.”

21 Yanj yanba yoyigit, “Ji sigin dima nandaba pisosok, ma?”

Yesu da pañdetni yoyin dekgit

(Kilapmi 8.22-10.52)

Yesu da Betsaida Kokupmon dabili mini kında anmilip agit

22 Betsaida kokupmon kinj altañba amin di da amin dabili mini kında anan opgwit. Anobinek Yesu da kisitni da witjisak do bisit tebai iyiwit.

23 Amin unun kisirikon da abidanek yanban kokup yipmanek wanga pigigimal. Pigi dabilikon ilip sulek kisit da witjin yipmanek iyigit, “Yo di pindakdal, bo dima?”

24 Amin unun sintanek yan iyigit, “Nak amin pindakdat. Mani pindakgo kindap yombem da obigi abigiyo yan anj.”

25 Yan yanban Yesu da aeni dabilikon kisiri witjigit. Yan aban dabili wagil kilek tanban yo morap tagi pindakgit.

26 Dabili kilek tanban Yesu da yabegek yan iyigit, “Gak kokupmon dima kiki, yutgokon kiki.”

Pita da Yesu dakon mibili yan tenntenagit

(Mt 16.13-20 ae Lk 9.18-21)

27 Yesu gat panjetni gat Sisaria Pilipai kokup pap unun dakon kokup monin monin tawit unudon kiwit. Kinjek panjetni kosiron yan yoyigit, “Minjat amin da nak do namin yan yon?”

28 Yanban yan iyiwit, “Diwari da gak do Jon Telagi Pakbi Sogok Amin yan yon, ae di da Elaija yan yon, ae di da kombi amin kindak kalip egipgut unun da pidak da egisak yan yon.”

29 Yan yanba Yesu da yoyigit, “Ae disi nak do namin yan yon?”

Yanban Pita da gen kobogi yan iyigit, “Gak Kristo.”

30 Yanban Yesu da mibilni amin dimasi yoyini do yoyigit.

Yesu kimotjak do yoyigit

(Mt 16.21-28 ae Lk 9.22-27)

³¹ Unun bisapmon Yesu da wasanek panɗetni yoyin degek yan yoyigit, “Amin Dakon Monji da tepmi madepsi pakdisak. Anakwan kila amin, ae mukwa sogok amin dakon mibiltok amin, ae gen teban yoyinɗet amin gat da manji iminek anakba kimotdisak. Kimagek gildat kapbi anakwan kimoron da pidokdisak.”

³² Gen unun yan tenɗenɗanban Pita da Yesu abidan anki ilenikon agek tebai iyigit.

³³ Mani Yesu da tobil panɗetni pindagek Pita gen tebai yan iyigit, “Sunduk, gak nepmanɗ det. Gak Pinƙop dakon nandak nandak dima yoldal, amin dakon nandak nandak yoldal.”

³⁴⁻³⁵ Yan iyinek amin kabi madep gat panɗetni gat yoyinban iyi akgiron apgwit. Apba yan yoyigit, “Amin kinda iyi dakon yiyitni tagisi tosak do nandanek pi madep asak kan, egip egipni pasil imjak. Mani amin kinda nak do nandanek, ae Pinƙop dakon Gen Bin Tagisi do nandanek, egip egipni do nandaban yo madep dima asak kan, unun amin egip egip dagok dagogi mini do amin asak. Amin kinda nak nol do nandisak kan, iyi dakon galaktok manji yominek tilak kindapni guramigek noljak.

³⁶⁻³⁷ Amin kinda miktim dakon yo morap kisi pan egakwan egip egipni pasil imjak kan, unun yo morap da aripmi dima anpulugoni. Egip egipni unun yo kinda nan aripmi dima yumjak, wagilsi pasil imjak.

³⁸ Abisok minat aminyo ekwan unun Pinƙop manji iminek yo yokwi mibili mibili an. Unun kabikon da amin kinda nak ae geno do mayagi

nandisak kaŋ, Datni dakon tilimni paŋek telagi anjelo kabi gat apni bisapmon, Amin Dakon Monji da unun amin do mayagi yaŋ gin nandakdisak.”

9

¹ Yesu da saŋbenek yaŋ yoyigit, “Nak asisi dayisat, on akgaŋ kabikon di dima kimagek Piŋkop dakon Amin Kila Agakni tapmimi tonji apban kokdaŋ.”

Yesu dakon giptim kulabik agit

(Mt 17.1-13 ae Lk 9.28-36)

² Gildat 6 mudaŋakwa Yesu da Pita, Jems, ae Jon yoyinban buŋon yolba ileŋ dubagi kindakon wigiwit. Ilenon iyi gin egek kaŋakwa Yesu dakon giptim kulabik anek ŋwakŋwarisi agit.

³ Anakwan Yesu dakon imalni kwakwagisi tenjenagit. Unun miŋtim amin kinda da aripmi dima agagi, kwakwagisi agit.

⁴ Yaŋ aban kaŋakwa Elaija gat Moses gat altanbal Yesu gat gen yaŋ nandat aba pindakgwit.

⁵ Yaŋ aba Pita da Yesu yaŋ iyigit, “Yoyinnet, nin idon egip do tagisi nandamaŋ. Nin yut kaben kaphi aneŋ. Kinda gak do, kinda Moses do, ae kinda Elaija do aneŋ.”

⁶ (Pita gat notni gat madepsi pasalgwit, ae ni gen ban yoneŋ yaŋ kinda dima nandawit, do Pita gen unun yumsi yagit.)

⁷ Yaŋ yaŋban gikwem da piŋ ilimik yomaŋakwan gen kinda unungwan da yaŋ altagit, “Unun Monjino, nak unun do but dasi galak taŋ imisat. Ji geni nandani.”

⁸ Gen unun nandanek unudon gin teri teri sintanek amin bamot ae dima pindakgwit. Yesu iyi gin kawit.

⁹ Hlejon da tobil pinjek Yesu da yan yoyigit, “Yo unun pindakgan unun dakon gen amin kinda dimasi iyini. Anakwa Amin Dakon Monji kimoron da pidosak, unun bisapmon amin tagi yoyini.”

¹⁰ Yoyinban pandetni da gen unun iyi gin yan nandanek yan yawit, “Kimoron da pidot pidot unun yo kinda nido nandanek yosok.”

¹¹ Anek Yesu yan iyiwit, “Gen teban yoyindet amin da gen kinda yan yon ‘Elaija mibiltok abinjakwan Kristo bunon apjak.’ Gen unun nido yon?”

¹²⁻¹³ Iyinja Yesu da gen kobogi yan yoyigit, “Gen unun bami yon. Elaija kili abin yo morap panmiliip agit. Anakwan amin da galaktokni yolek yo mibili mibili Pinjokop da papiakon gen tosok unun da tilagon an imgwit. Mani Pinjokop da papiakon gen kinda mandabi unun yan: ‘Amin da Amin Dakon Monji manji iminek yo yokwi madepsi an imdan.’ Unun gen mibili nido tosok?”

Yesu da monji kinda kojni yol imgut

(Mt 17.14-21 ae Lk 9.37-43)

¹⁴ Yesu pandetni kapbi gat kin notni kabikon altawit. Kin altanek minjat amin kabi madep notni pangwasinja pindakgwit. Ae gen teban yoyindet amin diwari da apba notni gat gen emat aba pindakgwit.

15 Anakwa miñat amin kabi madep Yesu kanek but galak nandanek unjudon gin Yesukon kinjek “Gildat tagi!” yan iyiwit.

16 Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji gen emat nido an?”

17 Yanban unun miñat amin kabikon da amin kindi da gen kobogi yan iyigit, “Yoyindet, monjino kon da burikon yigek gen yogok kositni sopmandak, do gagon anjobisat.

18 Kon da bisap morapmi yan asak. Monjino tebai abidanek maban miktimon man pagek tarak kwakwagi da gen kaganikon pawin timikdak, anakwan geni wamtimsisak, ae giptimi kisisi kitiran kisak. Nak pandetgoni kon yolni do yoyiko antidok an, unun da aripmi dimasi yolyoli.”

19 Gen unun nandanek Yesu da yan yoyigit, “Ji nandan gadatji mini amin nak bisap nian da ji gat egipben? Ae bisap nian da ji dakon jigi guramikgen? Monji unun nagon anopgut.”

20 Yan yanban monji unun Yesukon anopgwit. Anopba kon da Yesu kanek unjudon gin monji maban miktimon pagek tobil tobil anek tarak kwakwagi da gen kaganikon pawin timikgit.

21 Yan aban Yesu da datni iyigit, “Bisap nian da yan agit?”

Yanban datni da yagit, “Naknagikon da altan imgut da tosok.

22 Bisap morapmi kon da anakgo kimotjak yan nandanek maban kindapmon ae pakbikon pigigit. Tapmim tan gamisak kan, nit do bupmi nandanek panpulugoki.”

²³ Yanban Yesu da yan iyigit, “Tapmin tan namisak bo dima nido but bamot an namisal? Amin nandan gadatni ton unun yo morap tagi an mudoni.”

²⁴ Iyiban unudon gin monji dakon datni da madepsi yan yagit, “Nak nandan gadasat, mani nandan gadatno unun madep dima, do nak anpuluga!”

²⁵ Yanban Yesu da minat amin kabi madep timtim yanek apba pindagek kon tebai yan iyigit, “Kon, gen kaga ae mirak sopsop amin, gak monji on yipmandet! Wagil kinjek bunon on monjigwan dimasi pigiki!”

²⁶ Yanban kon da madepsi yan tidanek monji unun maban bumjot yombem pagakwan kon yipmanek win kigit. Kinakwan amin morapmi da monji kanek yan yawit, “Kunwakni.”

²⁷ Mani Yesu da kisirikon abidanek aban pidan akgit.

²⁸ Yan anek Yesu yut kindakon wigakwan pandetni da iyi gin egek yan iyiwit, “Nido kon unun nin da yol do antidok aman?”

²⁹ Yanba yoyigit, “Kon unuden unun yum yolyoli dima. Bisiron da tagi yolyoli.”

Yesu unun kimotjak do yoyiban kosiri bamori agit

(Mt 17.22-23 ae Lk 9.43-45)

³⁰⁻³¹ Yesu gat pandetni gat miktin unun yipmanek Galili miktin da binapgwan kiwit. Kinakwa Yesu pandetni yoyindet ak do nandagit, do gen bini amin da dima nandani do si pasilek kiwit. Anek yan

9:23: Mt 21.21; Mk 11.23

9:26: Mk 1.26

9:30-31: Mk 8.31; 10.32-34; Jn 7.1

yoyigit, “Amin Dakon Monji don amin da kisiron yipba anakba kimotdisak. Kimak gildat kapbi anakwan kimoron da pidokdisak.”

³² Yan yoyinban gen unun dakon mibili dima nandaba pisagit ae iyik do si pasalgwit.

Mibiltok amin egip egip dakon gen

(Mt 18.1-5 ae Lk 9.46-48)

³³ Yesu gat panjetni gat Kapaneam kokupmon kin pisanek yutnon wigek Yesu da panjetni yan yoyigit, “Kosiron ji ni gen nan yan?”

³⁴ Kosiron gen emat anek yan yawit, “Nin kabikon namin da mibiltok amin asak?” Yan yawit, do gen kobogi iyik do mayak tawit.

³⁵ Anakwa pabin yigek panjetni 12 kabi yoyinban apba yan yoyigit, “Amin kinda mibiltok amin ak do nandisak kan, bujonsi agek amin morap dakon oman amin egipjak.”

³⁶ Yan yanek amin monin kinda abidan anobin bikbiknikon yipban agakwan kisiri da abidanek yan yoyigit,

³⁷ “Amin kinda nak do nandanek amin monin oden kinda but da abidosak kan, unun nak nan abidosok. Ae amin kinda nak abidosak kan, unun nak nan gin dima abidosok, Datno nak yabekban pigim unun nan abidosok.”

Amin kinda uwal dima anjimjak unun notnin

(Lk 9.49-50)

³⁸ Yanban Jon da yan iyigit, “Yoyinjet, nin kanapno amin kinda da gak da manon kon yolban

kamaŋ. Mani nin da kabikon nani kinda dima, do yaŋsop aŋ imimaŋ.”

³⁹ Yaŋban Yesu da yaŋ yaŋit, “Dima kirinŋik imni. Amin kinda nak dakon man yaŋek wasok tapmimi toŋ asak uŋun amin nikon da nak do yaŋba yokwi tok asak? Uŋun aripmi dima.

⁴⁰ Amin kinda uwal dima aŋ nimjak amin uŋun notnin.

⁴¹ Nak asisi dayisat, amin kinda nak do nandanek ji do Kristo dakon amin kabi yaŋ nandanek pakbi koleŋ damjak kaŋ, uŋun amin dakon yumaŋ nogi dima pasil imjak.”

Anpak yokwi da nandan gadat aŋupbal asak

(Mt 18.6-9 ae Lk 17.1-2)

⁴² Yesu da saŋbenek yaŋ yaŋit, “Amin kinda da amin moniŋ kinda nak nandan gadaŋ naminaŋkwan yokwi asak do yabekban yokwi asak kaŋ, yabet asak amin wit misiŋit tip madep kinda tegikon amin da wamaŋ maba tap ilarisigwan piŋek tagi kimotjak.

⁴³⁻⁴⁴ “Kisitgo da yokwi aki do gayiŋban kaŋ, kisitgo mandaŋ dagoki. Gwinimbil egek Tipdomon kindap tebanon piŋiki yaŋ do kisitgo mandaŋ daganek tagapmi egip egip dagok dagogi mini do amin aki.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ae kandapgo da yokwi aki do gayiŋban kaŋ, kandapgo mandaŋ dagoki. Gwinimbil egek Tipdomon kindap tebanon piŋiki yaŋ do kandapgo mandaŋ daganek tagapmi egip egip dagok dagogi mini do amin aki.

⁴⁷ Ae dabilgo da yokwi aki do gayinban kan, dabilgo pilikgi. Gwinimbil egek Tipdomon kindap tebanon pigiki yan do dabilgo kinda piligek tagapmi Pin kop da Amin Kila Asagon tagi wigiki.

⁴⁸ ‘Tipdomon namat dima kimokgon, ae kindap dima kimokdok.’

⁴⁹ Tap gat kindap gat amin kisikon altosak.

⁵⁰ Tap unun yo galagisi. Mani tap dakon galagi pasiljak kan, niansi anek galagini ankaluk anen? Ji tap yombem egek notji gat but kalonsi egipni.”

10

Minjat pankwinit dakon gen

(Mt 19.1-12 ae Lk 16.18)

¹ Yesu unun kokup yipmanek Judia miktimon ae Jodan Pakbi teri kinda unudon kigit. Unudon egakwan minjat amin madepsi apgwit. Apba Yesu iyi an an agit unuden ae Pin kop gen yoyigit.

² Yoyinjakwan Parisi amin diwari da abin Yesu gen yokwi kinda yanban kanek gen pikon yipnen yan nandanek yan iyiwit, “Gen tebanin da amin kinda minjatni tagi kwinitjak do yosok bo dima?”

³ Yanba yoyigit, “Moses da ni gen teban nan dangut?”

⁴ Yanban iyiwit, “Moses da yan mandagit: Amin kinda minjatni kwinit do kan, minjat pankwinit papia kinda mandan iminek kwinitjak.”

⁵ Yan yanba Yesu da yagit, “Moses unun but tebanji do anek gen teban unun mandagit.

6 Mani wasok wasogikon Piņkop da amin wasanek

‘miņat ae wiliyo kisi wasagit.’

7 ‘Uņun do anek wili da meņi datniyo yopmanek miņatni gat muwukbal

8 giptim kalonji anjil.’

Gen yaņ tosok, do amin wam da bamori dima, giptim kalonji amal.

9 Uņun do Piņkop da miņat wili kili paņmuwukgit, do amin da dima paņwasekdo.”

10 Yaņ yaņban yutnon wigek paņdetni da uņun gen dakon mibili nandak do iyiwit.

11 Iiyiņba yaņ yoyigit, “Amin kinda da miņatni yipmanek kiņ miņat kalugi pasak kaņ, uņun amin yumabi asak.

12 Ae miņat kinda da eni yipmanek kiņ wili kalugi pasak kaņ, uņun miņat yumabi asak.”

Yesu da miņat monjiyo gisam yomgut

(Mt 19.13-15 ae Lk 18.15-17)

13 Amin da miņat monjiyoni Yesukon timik paņopgwit. Paņobiņ Yesu da kisiri kwenikon witjisak do iyiwit. Mani paņdetni da yaņ yoyiwit, “Dima paņopni. Paņkit!”

14 Yaņba Yesu da buri yokwi taņban yaņ yoyigit, “Miņat monji yopba nagon apgut. Dima kirinik yomni. Piņkop da Amin Kila Asak uņun amin miņat monjiyo da tilagon ekwan uņuden amin dakon.

15 Nak asisi dayisat, amin kinda da miņat monjiyo da Piņkop da Amin Kila Asak abidon

uñun da tilak dima abidoni kañ, uñungwan aripmi dima pigikdan.”

¹⁶ Yan yanek Yesu da miñat monjiyo timigek kisiri kwenikon witjinjek gisam yomgut.

Monji gimonj kinda yoni morapmi da Yesu yol do yagit

(Mt 19.16-30 ae Lk 18.18-30)

¹⁷ Yesu pidan kik do anjakwan amin kinda timtim yanek abin gawak iminek yan iyigit, “Yoyindet giman, niansi anek egip egip dagok dagogi mini abidoken?”

¹⁸ Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak nido nak do amin tagisi yan nayisal? Pin kop kaloni gin uñun amin tagisi.

¹⁹ Gak gen teban nandan mudosol, uñun yan:
 ‘Amin dima dapba kimotni;
 miñat eyo kili abi ji yumabi dima ani;
 yo kabo dima noni;
 top dima yoni;
 top gen yanek amin notji yum dogin gen pikon
 dima yopni;
 amin dakon yo kabi pankiligek dima timitni;
 meñ dat do nandaba wukwanek geni gu-
 ramitni.’ ”

²⁰ Yanban amin uñun yan yagit, “Yoyindet, nak moniñisogon da gen teban morap guramik an an opgum da obisat.”

²¹ Yanban Yesu da kañ galak tanek yan iyigit, “Yo kaloni tosok uñun dima asal. Gak kin yo morapgo yuman nanek uñun dakon moneñ ban yoni mini

amin do yobi. Yan anaki yo tagisi Kwen Kokupmon tan gamdisak. Yan anek abin nak nol.”

²² Amin unun yoni morapmi tan imgwit, do gen unun nandan but yokwi nandanek si kigit.

²³ Kinakwan Yesu da pandetni pindagek yan yoyigit, “Yoni morapmi amin unun Pin kop da Amin Kila Asak da kagagwan pigik do antidok an.”

²⁴ Gen unun nandanek nandaba nwaknwarisi agit. Mani Yesu da sanbenek yan yoyigit, “Monjinoni, amin Pin kop da Amin Kila Asak da kagagwan pigik do antidok an.

²⁵ Asisi, bit madepsi kamel unun da imal bupbup da kosit gwagagon aripmi dima pigigi asak. Mani unun yapmanek yoni morapmi amin unun Pin kop da Amin Kila Asak unun da kagagwan aripmi dimasi pigigi asak.”

²⁶ Yanban pandetni nandaba nwaknwarisi aban notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Yan kan namin da egip egip dagok dagogi mini abidosak?”

²⁷ Yanba Yesu da pandet kabini pindagek yan yoyigit, “Amin iyi aripmi dima ani, mani Pin kop da aripmi tagi asak. Pin kop da yo morap ak do tagi asak.”

²⁸ Yanban Pita da Yesu gen kinda yan iyigit, “Nin yo morap yopmanek gak nan gin gol awilgaman.”

²⁹ Yanban Yesu da yan yagit, “Nak asisi dayisat, amin kinda da nak do ae Gen Bin Tagisi do nandanek yutni, peni padik padikyo, sami, meni, datni, minjat monjinyoni, ae miktimni yopman detjak kan,

³⁰ tamoni do Pin kop da yo madepsi imdisak. Miktimon egipjak bisapmon yo morap kalip yopman dekgit unun dakon tilak yapmanek yo

morapmi imdisak. Uñun amin da yutni, peni padik padikyo, sami, menji, miñat monjiyo ae miktim morapmisi timitdisak. Mani uñun gin dima, amin da yo yokwi anyomdañ. Yan anakwa bisap madep apjak bisapmon egip egip dagok dagogi mini abidokdisak.

³¹ Mani amin morapmi abisok mibiltok ekwan uñun da buñon amin akdañ. Anakwa amin morapmi abisok buñon ekwan uñun da mibiltok amin akdañ.”

Yesu uñun kimotjak do gen bin yoyinban kosit kapbi agit

(Mt 20.17-19 ae Lk 18.31-34)

³² Yesu gat pañdetni gat Jerusalem kokup papmon wigik do anek Yesu iyi mibiltok anyoban kiwit. Kinakwa pañdetni da nandak nandak morapmi anakwa amin buñon yolgwit uñun da but pasol awit. Yan anakwa Yesu da pañdetni 12 kabi aeni timik pañmuwugek yo altañ imni uñun dakon but piso yoyinek

³³ yan yagit, “Nin abisok Jerusalem kinapno amin da Amin Dakon Monji mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin uñun da kisiron yipdañ. Yan anek gen pikon yipmanek kimotjak do yan dagok akdañ. Yan dagok anek Amin Nwakñwari Kabi da kisiron yipdañ.

³⁴ Uñun amin kabi da ansolat anek, ilip sul iminek, baljanek anakba kimotjak. Gildat kapbi anakwan kimoron da pidokdisak.”

Jems gat Jon gat amin madep egip do yagimal
(Mt 20.20-28)

³⁵ Jems gat Jon gat, Sebedi dakon monji bamot, unun da Yesukon altan iminek yan iyigimal, “Yoyinet, nit yo kindo do gayikdamak, unun gak da abi do nandamak.”

³⁶ Yanbal yan yoyigit, “Nian aben do nandamal?”

³⁷ Yanban yan iyigimal, “Gak don tilingo gat yikgi bisapmon nit kindo da gak da amin tetdo, ae kindo da gwanden tet do yiden do nandamak.”

³⁸ Yanbal Yesu da yan yoyigit, “Jil gen unun yomal unun dima nandan pisanek yomal. Nak da tepmi madep pakdisat unun tagi panjil?”

³⁹ Yanban iyigimal, “Tagi panden.”

Yan yanbal Yesu da yoyigit, “Unun asi, tepmi pakdisat unun pakdamal.

⁴⁰ Mani, namn da nak da amin tet do yitjak, ae namn da gwanden tet do yitjak unun aripmi dima yan dagoken. Tamo unun Pinokop da amin kili manjin yopgut unun dakon gin.”

⁴¹ Pandetni 10 kabi gen unun nandane Jems gat Jon gat do butjap nandawit.

⁴² Mani Yesu da yoyiban opba yan yoyigit, “Ji nandan, Amin Nwakanwari Kabi dakon amin tagi da iyi do nandaba wukwanek pi madepsi amin do yoba an. Ae geni guramik kimotni do nandan.

⁴³ Mani unun dakon anpak unun jikon dima tosak. Jikon da amin kindo amin tagi man pak do nandisak kan, unun amin oman aminji egek amin tagi man pasak.

44 Amin kinds jikon da mibiltok amin egip do nandisak kan, unun amin minjat amin morap dakon oman amini egek mibiltok amin tagi egipjak.

45 Amin Dakon Monji unun yan gin kili agit. Amin da oman anjinni do dima pigit. Iyi minjat amin morap panpulugokdo, ae iyi dakon giptimnan paregek yuman nan yop do pigit.”

*Yesu da amin dabili mini kinds anjilip agit
(Mt 20.29-34 ae Lk 18.35-43)*

46 Yesu gat pandetni gat Jeriko kokup papmon kin altawit. Yesu unun kokup yipman degakwan pandet kabini gat ae minjat amin kabi madep gat kisi kiwit. Kinakwa kosit ilenon amin dabili mini kinds yikgit, mani Batimeus, unun Timeus dakon monji. Unun amin dabili mini do amin da monen imni do bisit yoyinek yikgit.

47 Yigakwan amin da “Yesu Nasaret amin obisak” yan yanba nandane gen madepsi yan tidane yagit, “Yesu, Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam!”

48 Yan tidanban amin morapmi da gen tebai iyinek dima yan tidosak do iyiwit. Mani madepsi sigin yan tidane yagit, “Dewit Dakon Monji, bupmi nandan nam!”

49 Yan tidanban Yesu da nandane kosiron agek yan yagit, “Iyiba apban.”

Yanban amin da dabili mini amin yan iyiwit, “But galak nandane pida. Opbi do yosok.”

50 Gen unun yanba nandane imalni kukwan yipmanek Yesukon opgut.

⁵¹ Opban Yesu da yan iyigit, “Nak ninan angaben do nandisal?”

Yanban dabili mini amin da yan iyigit, “Yoyindet, nak sintok do nandisat.”

⁵² Yanban Yesu da yan iyigit, “Gak nandan gadan namisal, do kilek tanek kiki.” Yan iyinban unudon gin dabili sintanek Yesu yolgıt.

Yesu tepmi panek kimagıt da aeni pidagıt

(Kilapmi 11.1-16.20)

11

Yesu Jerusalem Kokupmon pigıgıt

(Mt 21.1-11 ae Lk 19.28-40 ae Jon 12.12-19)

¹ Yesu gat panđetni gat Jerusalem kokup pap ankapmat anek Betpage ae Betani kokupmon kin altawit. (Kokup bamot unun fleŋ Olipmon tomal.) Altanek Yesu da panđetni bamori yabegek,

² yan yoyigit, “Jil ason kokup koman unudon kin altanek unudon gin donki bilagi kindanapmon akban konjil. Unun donki amin da kwenikon dima yikbi. Napmi wıtdalek anopjil.

³ Amin kindan da ‘Nido yan amal’ yan dayinban kan yan iynjil, ‘Amin Tagi da pi kindan ak do anek yosok. Donjok yıpan opdisak.’”

⁴ Unun amin bamot kin donki bilagi unun kosiron kagımal. Unun amin kindan da yoma kagakon gwilikba akgıt. Napmi wıtdalbal,

⁵ amin akgwit en da pındagek yawit, “Niban ak do anek on donki bilagi wıtdalgamal?”

⁶ Yanba Yesu da gen yoyigiti unuden gin yoyigimal. Abal nandan yominakwa donki ankgimal.

⁷ Yesukon altanek imalni ilik donki bilagi da kwenon yopmanakwal Yesu pawigi unudon yikgit.

⁸ Yan anakwan amin morapmi da kosiron imalni yaliwit. Anakwa amin diwari da kin kindap kilin mandan panobin kosiron yaliwit

⁹ Amin mibiltok kiwit ae bunon yolgwit kisi da yan tidanek yan yawit, “Osana! Pin kop ankisino! ‘Pin kop dakon gisami ton amin unun Amin Tagi da manon abisak.’

¹⁰ Osana! Babiknin Dewit da amin kila agit unuden gin on amin kila amin madepnin egip do abisak, unun do Pin kop Wikwisi Kwen Kokup Amin ankisino!”

¹¹ Yesu Jerusalem kin altanek Telagi Yut Madep unun da nagalgwan pigigit. Pigi yo morap pindak an an kigit, mani gildat pigik do anakwan pan detni
¹² kabi gat tobilek Betani kokupmon kiwit.

*Yesu da yanban pik kindap kinda kibidagit
(Mt 21.18-19)*

¹² Wisa daganakwan Betani kokup yipman dek obin kosiron Yesu jap do agit.

¹³ Yan anek pik kindap kinda dubagikon da tam dirim kagit. Yan kanek bami di ton bo dima yan do kapmatjok da kin wisigit. Mani bami di dima pindakgit. Tami gin pindakgit, nido pik kindap dakon bami toktok bisap dima.

¹⁴ Yesu da kindap unun yan kanek yagit, “Bunon bami dimasi toki, anaki amin da dimasi pan noni

dosi nandisat.” Gen yagit unun panjetni da nandawit.

Yesu da amin Telagi Yut Madepmon monej ilit pi awit unun yolgit

(Mt 21.12-17 ae Lk 19.45-48 ae Jn 2.13-22)

¹⁵ Yesu gat panjetni gat Jerusalem kin altawit. Kin altanek Yesu Telagi Yut Madep da nagalgwan pigi pindakban amin monej ilit pi awit. Unun wasanek amin yolban wanga abigiwit. Yan anek monej kulabik awit amin dakon tamo, ae minam ban monej ilit awit amin dakon tamo unun kisi panjobilban tagal kiwit.

¹⁶ Yan anek amin Telagi Yut Madep da nagalgwan yoni timigek kin ap dima ani do yansop anyomgut.

¹⁷ Yansop anyominek yan yoyin dekgit, “Pinjok da papiakon gen yan mandabi:

‘Nak dakon yut unun amin miktimi miktimi ekwan unun da abin bisit annamni do tosak.’

Mani ji da kulabik aba

‘kabo noknok dakon pasili tamo asak.’ ”

¹⁸ Yan yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin gen unun nandanek Yesu anakba kimotjak do kosit wisiwit. Unun Yesu do si pasalgwit, nido minat aminyo da Yesu dakon gen yogokni do tamtam yawit.

¹⁹ Yan yanakwa pilin pilindo Yesu gat panjetni gat Jerusalem yipmanek kiwit.

Nandan gadaron da bisit ani

(Mt 21.20-22)

²⁰ Wisa dagokdo Yesu gat pañdetni gat kosiron kiwit. Kijek pik kindap unun kili wagilsi kibidagit kawit.

²¹ Yan kanek Pita da Yesu da gen yagit unun nandanek yan iyigit, “Yoyiñdet, ka! Apma pik kindap yokwi tosak do yagil abisok oni kibidak!”

²² Yanban Yesu da gen kobogi yan yagit, “Ji Pin kop nandan gadan imni.

²³ Nak asisi dayisat, amin kinda da ileñ kinda yan iyisak, ‘Gak pidan tap kaga pigi’ yan iyinek but bamot dima asak kan, unun iyisak unuden gin altokdisak.

²⁴ Unun do nak yan dayisat, ni yo kinda do Pin kop bisit iyinek yo unun timitni do nandan gadan kimotni kan, yan gin timitdan.

²⁵⁻²⁶ Ji bisit ani bisapmon amin kinda da yokwi an dangut kan, yokwini yopman ibi. Yan ani kan, Kwen Kokup Datji da yokwisi yan gin yopdisak.”

Yesu tapmim tan imgut unun do iyiwit

(Mt 21.23-27 ae Lk 20.1-8)

²⁷ Yesu gat pañdetni gat aeni Jerusalem kin al-tawit. Anek Yesu Telagi Yut Madep da nagalgwan pigi agipgut. Agakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi, ae gen teban dakon yoyiñdet amin, ae kila amin Yesukon opgwit. Obinek yan iyiwit,

²⁸ “Namin da pi unun abi do yan mudan gamgut da yo unun asal? Ae namin da man madep gamgut?”

29 Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nak jiban gen kind a dayikdisat. Dayiko kobogi nayini kan, nakyo kisi kobogi tagi dayiken.”

30 Jon telagi pakbi sogit bisapmon, Pin kop da yabekban pi agit, bo amin da yabekba agit? Unun do nayini.”

31 Yanban iyi gin notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Kobogi ni gen kind a nan iyinen? ‘Pin kop da yabekgit’ yan iyinen kan, gen tebai yan niyisak, ‘Ji nido dima nandan gadan imgwit?’

32 Mani ‘Amin da yabekgit’ yan iyinen kan, unun kisi tagi dima asak, nido amin morapmi da Jon do kombi amin bamisi kind a yan nandan. Do Jon dakon man bin anupbal anen kan nindapdan.” Yan do si pasalek

33 Yesu do gen kobogi yan iyiwit, “Nin dima nandaman.”

Yanba Yesu da yan yoyigit, “Nakyo kisi namin da pi unun aben do yan mudan namgut da pi asat unun dima dayiken.”

12

Wain pi kila amin yokwi dakon tilak gen

(Mt 21.33-46 ae Lk 20.9-19)

1 Ae Yesu da tilak gen kind a yan yoyigit, “Amin kind a da wain pini anek nagal agit. Anek unun nagalon wain sop baman til do gapma kind a wayikgit. Anek kila amin da kabo noknok pindat do yut dubak kind a witjiban wigigit. Yut witjinek kila amin da pini anek bami pakpak bisapmon

bami di namni yan nandanek wain pi unun da kisiron yipmanek miktin dubagikon kigit.

² “Wain sop pakpak bisap kwan tanakwan oman monji kinda yabekban wain bami timik panopjak do kigit.

³ Kin altanban wain pi dakon kila amin da unun pi monji abidan anagek bami kinda dima iminek yipba kigit.

⁴ Yan aba pi ami da aeni oman monji kinda yabekdak. Unun pi monji busunikon anagek yo yokwisi aningwit.

⁵ Yan aba kinda gat yabekban kwan anakba kimakgit. Yan aba pi monji morapmi yabekgit. Diwari si balanek diwari dapba kimakgit.

⁶ “Dapmanakwa kaloni kinda egipgut unun iyi dakon monji. Monji unun do galagisi nandagit. Bunon iyi dakon monji yabegek yan nandagit, ‘Monjino kwan kila amin da unun do nandaba wukwanek geni nandanek bami di imni.’

⁷ “Mani kila amin da monji kanek notni yoyin yoyin anek yan yawit, ‘Amin on da egi don datni dakon yo morap timidisak, do nin amin on anagek wain pini nin do anawatne.’

⁸ Yan yanek monji unun anakba kimakgit. Kimakban bumjotni pigaga nan maba wanga kigit.

⁹ “Ji nian nandan? Don pi ami da abin pi kila amin nian anyomjak? Pi ami da abin unun kila amin dapban kimotdan. Dapban kimagakwa wain pi unun amin nwaknwaru da kisiron yipdisak.

17 Yanba yan yoyigit, “Sisa dakon yo unun Sisa iyi do imni, ae Pin kop dakon yo unun Pin kop iyi do imni.” Gen unun yanban nandanek Yesu do nandaba nwanwarisi agit.

Amin kimakbi da pidoni do Yesu iyiwit
(Mt 22.23-33 ae Lk 20.27-40)

18 Yan anakwa Sadyusi amin diwari da Yesukon apgwit. (Unun amin kabi amin kimakbi aripmi dima pidoni yan nandan.) Abinek yan iyiwit,

19 “Yoyindet, Moses da gen kindan yan mandagit, ‘Amin kindan monji mini da kimagakwan minjatan isal egipjak kan, padige da panakwan monji panjalasak.’

20 Bisap kindakon peni padige 7 kabi egipgwit. Mibiltok nani unun minjatan panek monji mini egek kimakgit.

21 Kimakban unun da bunon nani da sakwabat panek yan gin monji mini egi kimakgit. Ae unun da bunon nani yan gin agit.

22 Unuden gin notni diwari kisi minjatan unun panek monji mini da kimakgwit. Kimagakwa minjatan unun don kimakgit.

23 Wili 7 kabi kisi da pawit, do amin da kimoron da pidoni bisap madepmon namin dakon minjatan asak?”

24 Yanba Yesu da yan yoyigit, “Ji Pin kop da papiakon gen tosok unun dima kan nandanjo an. Ae Pin kop dakon teban tok tosok unun kisi dima kan nandanjo an. Unun do anek ji gen gulusun yon.

25 Kimakbi da pidoni bisapmon miñat eyo agak dima tokdisak. Anjelo Kwen Kokup isal ekwan unun da tilagon egipdan.

26 Nak amin da kimoron da pidot pidot unun dakon mibili dayiken. Moses da gen kindanda mandagit ji manjin nandan bo dima? Moses da kindap kindanda sonban kanjakwan Pinjkop da gen yan iyigit:

‘Nak Abraham, Aisak, ae Jekop dakon Pinjkop.’

27 Unun do nak yan dayisat, Pinjkop unun amin kimakbi dakon Pinjkop dima, amin egip egipmi ton unun dakon Pinjkop.”

Ni gen teban da mibiltok asak?

(Mt 22.34-40 ae Lk 10.25-28)

28 Anjakwan gen teban yoyindet amin kindanda abin pindakban Yesu gat Sadyusi amin gat gen emat awit. Yesu da gen kobogi tagisi yoyinban nandanek Yesu yan iyigit, “Ni gen teban da gen teban morap yapman mudanek mibiltok asak?”

29 Yanban Yesu da gen kobogi yan iyigit, “Gen teban mibiltok asak unun yan:

‘Israel amin kabi, gen unun nandani. Amin Tagi kalon gin unun Pinjkopnin.

30 Ji Amin Tagi Pinjkopji unun but gat, ae wup gat, ae tapmimgo gat, ae nandak nandakgo gat kisi but dasi galak tan ibi.’

31 Ae unun da bunon yan tosok:

‘Gaga do but dasi nian galak tosok, unuden gin amin do but dasi galak tan yobi.’

Uñun gen teban bamot da gen teban morap yapman mudomal.”

³² Yanban uñun gen teban yoyiñdet amin da Yesu yan iyigit, “Yoyiñdet, tagisi yosol. Uñun asisi, Piñkop uñun kalon dagin egisak, ae Piñkop kinda dima egisak.

³³ Notgo do galagi nian nandisal uñun si yapmanek Piñkop do galagi madepsi nandan imni. Bisapmi bisapmi uñun do nandanek ae oman an iminek egipni. Yan anek gaga do but dasi nian galak tosol, uñuden gin amin do but dasi galak tan yobi. Uñun gen bamot da mukwa sogok mibili mibili yapman mudomal.”

³⁴ Yanban Yesu da amin nandan kokwini ton kinda da yosok yan nandanek iyigit, “Piñkop da Amin Kila Asak uñun gak kili ankwaj asal.”

Yan yanban amin morap Yesu gen sanbenek iyik do pasalgwit.

Kristo uñun Dewit dakon Piñkop

(Mt 22.41-46 ae Lk 20.41-44)

³⁵ Yesu telagi yut nagalgwan egek amin yoyiñ degek yan yoyigit, “Gen teban yoyiñdet amin da gen kinda yan yon, ‘Kristo uñun Dewit dakon yawi diwatni.’ Mibili nido yan yon?”

³⁶ Dewit Telagi Wup da anpulgwanban iyi yan yagit:

‘Piñkop da nak dakon Amin Tagi yan iyigit,
“Gak abin nak da aminsi tet do yikbi don uwalgo kandap gibanogwan yopbo gengo guramitni.”’

³⁷ Dewit da unun amin do Amin Tagi yan iyigit, do Kristo unun Dewit dakon yawi diwatni dima, unun Amin Tagini.” Yesu da gen unun yanakwan miñat amin kabi madep da nandan galak tawit.

*Gen teban yoyiñdet amin dakon anpak yokwi
(Mt 23.1-36 ae Lk 11.37-54 ae 20.45-47)*

³⁸ Anakwa Yesu da yoyiñ degek yan yoyigit, “Ji gen teban yoyiñdet amin da dayiñdet an unun do pindak kimotni. Unun amin ilikba pigikni dubagi panek miñat aminyo da makeron ‘gildat tagi’ yan yoyini yan do galak tonj.

³⁹ Muwut muwut yutnikon ae jap noknok bisap madepmon amin mani tonj da yiyit tamokon yit do galak tonj.

⁴⁰ Unun amin sakwabat pankewalek yutni timikgan. Ae amin da pindatni yan do bisit dubagisi an. Unuden amin gen kokwin bisap madepmon kobogi do yo jigisi pakdan.”

*Yoni mini miñat kinda da Pin kop do paret agit
(Lk 21.1-4)*

⁴¹ Yesu Telagi Yut Madepmon wigeek paret yopyop tamo da kapmatjok yikgit. Yigeek pindagakwan amin morapmi da paret yopgwit. Moneñ morapmi tañ yomgwit amin unun da moneñ madep yopgwit.

⁴² Anakwa sakwabat yoni mini kinda da abin moneñ gimani tabili bamori moniñsisok paret yopyop tamokon yopgut.

⁴³ Yan yopban kanek Yesu da panjetni yan panmuwugek yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, on

sakwabat unun da paret yopmandak unun da amin morap da yopman si yapmandak.

⁴⁴ Amin morap unun monejni morapmi tan yomanakwa diwari gin paret idapmon yopman. Mani on minjat wadak wadaksi anek monejni kisi yopmandak. Kili jap yuman nosak monejni di dima tan iman.”

13

Yesu da Telagi Yut Madep tuwilni do yagit

(Mt 24.1-2 ae Lk 21.5-6)

¹ Yesu gat pandetni gat telagi yut madep dakon nagal yipman wanga pinakwa monji kinda da yan iyigit, “Yoyindet, tip madepsi ban yut tagisisi di awit do digo pindat!”

² Yanban Yesu da gen kobogi yan iyigit, “On yut madep pindakdal, unun dakon tip notni da kwenon dima tan tan akdan. Tuwilba kisisi man mudokdan.”

Yesu da jiggi morapmi altoni do yagit

(Mt 24.3-14 ae Lk 21.7-19)

³ Yesu Hen Olipmon yigakwan Telagi Yut Madep ason tet tagit. Anakwan Pita, Jems, Jon ae Andru da iyi gin Yesu yan iyiwit,

⁴ “Gak da gen unun yal, unun ni bisapmon al-tokdan? Ni yo da mibiltok altanban kanek unun yo morap altosak dakon bisap kwan tosok yan nandanen?”

⁵ Yan yanba Yesu da yoyigit, “Amin da panjekwalni do kan kimotni.

⁶ Amin morapmi da abiŋ nak dakon man yaŋek yaŋ yokdan, ‘Nak naga Kristo.’ Yaŋ yaŋek amin morapmi paŋkewaldan.

⁷ Uŋun bisapmon emat wuwik gat ae dubagikon emat an uŋun dakon gen bin apba nandanek butji dima pasolni. Uŋun yo morap altokdan, mani miktim da mudosak bisap madep kili uŋun yaŋ dima nandani.

⁸ Miktim kinda dakon amin da pidaŋba miktim kinda dakon amin gat emat wamdan. Ae kila amin madep kinda dakon amin da pidaŋba kila amin madep kinda dakon amin gat emat wamdan. Aŋakwa miktim diwarikon wudip akdisak, ae miktim diwarikon amin da jap do madepsi aŋek diwari da kimotdan. Miŋat monji kwapmi ton da monji altok do aŋek sugaŋba tepmi nandan, uŋudeŋ gin uŋun yo morap altoni bisapmon, bisap madep kwan tosok yaŋ nandani.

⁹ “Uŋun bisapmon ji disi do kila ani. Amin da gen pikon depdan ae Juda amin da muwut muwut yutnon pawigi nap kirinbaŋ baljokdan. Ji nak nandan naman do amin da ji paŋki miktim dakon kila amin madep da inamon depba atdan. Uŋun bisapmon nak dakon gen yoyini.

¹⁰ Miktim da mudosak bisap madep tepmi dima apdisak. Mibiltok amin miktimi miktimi ekwan uŋun da Gen Bin Tagisi nandani.

¹¹ Amin da ji timik paŋpaŋ gen pikon depni bisapmon dima pasolni. Ni gen baŋ yoyineŋ yaŋ dima nandani. Uŋun bisapmon Pinƙop da ni gen dayisak uŋun baŋ yoyini. Yaŋ aŋakwa ji dakon gen dima asak, uŋun Telagi Wup dakon gen asak.

12 “Uñun bisapmon amin da yañ akdañ: peni kindá da padige uwal da kisiron yipban añakba kimotdisak, ae amin kindá da miñat monjiyoni uwal da kisiron yopban dapba kimotdañ, ae miñat monjiyo da meñi datniyo do yañ gin akdañ.

13 Yañ aba ji nak nolgañ do añek amin kisi morap da ji do butjap nandakdañ. Mani tebai agek egi wigakwa bisap madepmon wigisak amin uñun Piñkop da yokwikon bañ timitdisak.”

Yo yokwisi kindá da altokdisak

(Mt 24.15-28 ae Lk 21.20-24)

14 Yesu da sañbenek yañ yagit, “Yo yokwisi amin pañupbal ak kindá don dima toktogi tamokon akban kokdañ.” (On gen manjisak amin da pakyañsi nandisak.) “Uñun bisapmon amin Judia miktimon egipni uñun pasal kabapgan tepmisi wigini.

15 Amin kindá yut kwenon egipjak kañ, yo kabini timit do yutgan dima pigisak.

16 “Ae amin kindá pigaga egipjak kañ, yutnon ilikba pigikni kiñ abidok do dimasi kisak.

17 Uñun bisapmon miñat monji kwapni toñ, ae miñat monji mum noñ uñun bupmisi.

18 Ji da Piñkop bisit iyinba nandañakwan yo uñun ais bisapmon dima altoni.

19 Uñun bisapmon yo jigisi altokdañ. Piñkop da yo morap wasagiron da egi abisok ekwamañon yo jigisi uñuden kindá dima altagit. Ae buñon yo jigisi uñuden aeni dima altokdañ.

²⁰ Amin Tagi da unun bisap dima anpisip asak tam minjat amin morap kisi pasilnom. Mani minjat amin kabi iyi do kili manjigit unun do bupmi nandanek bisap anpisip akdisak.

²¹ “Unun bisapmon amin kinda da ‘Kristo oni!’ bo ‘Asoni!’ yan yanban kan, geni dima nandan gadani.

²² Amin diwari da abin ‘Nak Kristo’ yan yokdan. Ae diwari da ‘Nak kombi amin kinda’ yan yokdan. Yan yanek wasok tapmimi ton mibili mibili akdan. Anek minjat amin kabi Pin kop da iyi do kili manjikbi unun panjiklikba kosit kilegi yipman detni do pini madep akdan. Mani aripmi dima akdan.

²³ Yo jigisi morap unun dima altañakwa wagil dayisat, do disi kan kimotni.”

Don Amin Dakon Monji apdisak

(Mt 24.29-31 ae Lk 21.25-28)

²⁴ Yesu da sanbenek yan yagit, “Yo jigi dakon bisap mudanaktan ‘gildat dabil pilin tuk akdisak, ae kanek dima tentenokdisak.

²⁵ Ae gik kundu yipmanek mokdan, anakwa kwen kundukon yo tebai ton unun da kwakwalitdan.’

²⁶ “Unun bisapmon amin da Amin Dakon Monji kanba tapmimni ae tilimni gat gikwemon da apban kokdan.

²⁷ Unun da anelo kabini yabekban kin amin iyi do manjikbi kabi miktimi miktimi ekwan unun panmuwutdan.”

13:22: PA 13.13 **13:24:** Ais 13.10; Jol 2.10,31; 3.15; PA 6.12-13

13:26: PA 1.7 **13:27:** Mt 13.41

Pik kindap kaṅek butji piṣosak

(Mt 24.32-35 ae Lk 21.29-33)

²⁸ Yesu da saṅbenek yaṅ yaḡit, “Ji pik kindap kaṅek butji piṣosak. Kiliṅi pakbini ton ae tamī kaluk yopmaṅdak, uṅun biṣapmon ḡildat biṣap kwanṅ tosok yaṅ nandaṅ.

²⁹ Uṅudeṅ ḡin yo morap dayit uṅun da altaṅakwa miḡtim da mudosak biṣap madep kili uṅunjok kwanṅ tosok yaṅ nandani.

³⁰ Nak asisi dayisat, amin uṅun biṣapmon nani diṃa kimagakwa yo morap uṅun kisi altaṅ mudokdaṅ.

³¹ Kuntu gat miḡtim gat pasildamal, mani nak dakon gen uṅun diṃasi pasildisak.”

Yo morap altosak uṅun dakon biṣap Piṅkop Dat dagin nandisak

(Mt 24.36-44)

³² Yesu da saṅbenek yaṅ yaḡit, “Yo morap altokdisak uṅun dakon biṣap amin kindā da diṃa nandisak. Kwen Kokup aṅeloyo diṃa nandaṅ, ae Monjiyo kisi diṃa nandisak. Dat da iyi ḡin nandisak.

³³ Yo morap altokdaṅ dakon biṣap ji diṃa nandaṅ, do kaṅ kimagek egipni.”

³⁴ Yaṅ yaṅek tilak gen kindā yaṅ yoyiḡit, “Amin kindā kokup kindakon kik do aṅek oman amini do pi kokwinik yomiṅek yut dakon kila ani do yoyisak. Aṅek yoma sopsop dakon kila amin yoma kilani tebai asak do iyisak.

³⁵ “Uṅun do aṅek ji kaṅ kimotni. Ji yut dakon ami ni biṣapmon apjak uṅun diṃa nandaṅ. Apjak

bisap unun pilindo bo kalbi binap bo pup da gen yosok bisapmon bo wisa dagokdo unun ji dima nandan.

³⁶ Tepmi abin dandaban dipmin potni kan, unun tagi dima.

³⁷ Gen dayisat unun amin morap kisi do yosot. Kan kimotni.”

14

Kila amin da Yesu anakba kimotjak do yawit

(Mt 26.1-5 ae Lk 22.1-2 ae Jn 11.45-53)

¹ Gildat bamori egek don Yapyap Bilak ae Bret Yisni Mini Dakon Jap Noknok Bisap Madep al-tok do anakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin da muwugek yan yawit, “Nian anek Yesu anakewalek abidan anjatno kimotjak?”

² Yan yanek yawit, “Telagi bisap madepmon dima abidonen. Yan anen kan, minjat aminyokon pidok pidok noman tokdisak.”

Minjat kinda da pakbi kibani ton tagisina Yesu son ingut

(Mt 26.6-13 ae Jn 12.1-8)

³ Yesu Betani kokupmon amin kinda mani Saimon unun da yutnon yikgit. (Saimon unun kalip wuda tebani ton egipgut.) Yesu jap noknok tamokon yigakwan minjat kinda pakbi kibani ton tagisi kinami kinda abidane wīgigit. Awin gapmi jokgalek Yesu da busunon tagalgit. (Unun pakbi dakon yuman nogi madepsi ae tibri unun tipnan wasanbi.)

4 Yan aban amin diwari da kanek buri yokwi tanba notni yoyin yoyin anek yan yawit, “Nidosi pakbi kibanji ton tagisi unun yumsi tagaldak?”

5 Amin da yubam tam, monej madepsi timik yoni mini amin do yomnom.” Yan yanek minjat unun gen tebai iyiwit.

6 Iyinja Yesu da nandanek yan yoyigit, “Ji minjat on yum koni. Nido jigi iman? Minjat on nak do yo tagisi asak.

7 Yoni mini amin ji gat bisapmi bisapmi egipdan, do tagi panpulugoni. Mani nak ji gat bisapmi bisapmi dima egipdaman.

8 Yo minjat da agagi kili aban dagak. Nak kimokgo gapmakon nepni do unun minjat da pakbi kibanji ton nan kili son namik.

9 Nak asisi dayisat, miktimi miktimi amin da Gen Bin Tagisi yoyinnek minjat on da yo ak unun dakon gen bin kisi yoyinakwa nandakdan. Anek unun minjat dakon man bini dima pasildisak.”

Judas da Yesu kila amin da kisiron yip do yan teban tagit

(Mt 26.14-16 ae Lk 22.3-6)

10 Unun bisapmon panjetni 12 kabikon kinda egipgut mani Judas Iskariot. Unun da mukwa sogok amin dakon amin madep kabikon kinjek Yesu kisitnikon yipjak do yoyigit.

11 Yoyinban but galak nandanek monej imni do yan teban tawit. Judas unun nandanek Yesu kisitnikon yipjak dakon kosit wisigit.

Yesu gat panjetni gat jap nawit

(Mt 26.17-25 ae Lk 22.7-14 ae 22.21-23 ae Jn 13.21-30)

12 Anjakwan Bret Yisni Mini Dakon Jap Noknok Bisap Madep altagit. Unun bisapmon Israel amin da Yapyap Bilak do nandanek sipsip moni dapman son non. Unun bisapmon pan-detni da Yesu yan iyiwit, “Nin kin dukwan Yapyap Bilak dakon jap pan-kosit anen do nandisal?”

13 Yan yanba Yesu da pan-detni bamori yabegek yan yoyigit, “Kokupmon kin kanbal amin kindakabi kwoba kindaguramik apban jil gat domdom akdan. Jil unun amin nan yol ankinjil.

14 Kanbal yut kindakon wikwan kan, unun yut dakon ami yan iyinjil, ‘Yoyi-detnit da yosok, “Nak gat pan-detnoni gat da Yapyap Bilak dakon jap nonej dakon yut buri dukwan tosok?”’

15 Yan iyinbal unun amin da yut madep kindakwen nani do dolisak. Unun yutnon jap noknok tamo ae amin yiyit tamo kili pan-noman abi da ton. Unudon japnin pan-kosit anjil.”

16 Yoyinban kokupmon kin Yesu da yo morap do yoyigit unudenji pindakgimal. Yan pindagek Yapyap Bilak dakon jap pan-kosit agimal.

17 Pilin pilindo Yesu gat pan-detni 12 kabi gat unun yutnon opgwit.

18 Obi jap noknok tamokon jap nan yigek Yesu da yan yoyigit, “Nak asisi dayisat, jikon da kindada nak uwalno da kisiron nepdisak. Unun amin nin gat yigek jap noman.”

19 Yan yanban pan-detni buri yokwi tanba kalon kalon yan yawit, “Nak dima, ma?”

20 Yan yanba Yesu da yoyigit, “12 kabi jikon kindanak gat bret idapmon sibihek nomak unun.

²¹ Asi, Piŋkop da papiakon gen mandabi unun da aripmon Amin Dakon Monji kimot akdisak. Mani Amin Dakon Monji uwal da kisiron yipjak amin, awa! Unun amin meni da dima anjalagit tam tagi.”

Yesu da paŋdetni jap yomgut

(Mt 26.26-30 ae Lk 22.15-20 ae 1Ko 11.23-25)

²² Jap nan yigakwa Yesu da bret kind a bidan, Piŋkop ya yan iyinek, pudan paŋdetni do yomgut. Yominek yan yoyigit, “Timigek noni, on nak dakon giptim timno.”

²³ Yan yanek aeni wain kinam abidank, Piŋkop ya yan iyinek, yoban kisi da nawit.

²⁴ Nanakwa Yesu da sanbek yan yoyigit, “On yawino. Amin morapmi gat sanbek sanbek ak do parekdat.

²⁵ Nak asisi dayisat, nak wain ae dima nanek egi wigi Piŋkop da Amin Kila Agak kokupmon don wain kalugi noken.”

²⁶ Yan yanban kap kind a yanek yomakon pigek fleŋ Olipmon wigiwit.

Pita da manji injak do Yesu da yagit

(Mt 26.31-35 ae Lk 22.31-34 ae Jn 13.36-38)

²⁷ Fleŋ Olipmon wigakwa Yesu da paŋdetni yan yoyigit, “Piŋkop da papiakon gen kind a tosoƙ unun da aripmon ji manji namdan. Gen unun yan: ‘Sipsip dakon kila amin anakgo kimagakwan sipsip wasen ki iyi iyi kikan.’”

²⁸ Mani kimoron da pidank nak da kalip Galili miktimon mibiltan daminek kiken.”

29 Yanban Pita da yan iyigit, “Amin diwari dakon nandan gadat wital kisak kan, nak yan aripmi dima aben.”

30 Yan yanban Yesu da iyigit, “Nak asisi gayisat, abisok kalbi pup kosit bamot dima yanakwan gak da nak do wasip kosit kapbi yokdisal.”

31 Yanban Pita da yan iyigit, “Uwal da gigeek nakyo kisi nit do ani kan, gak do wasip dima yoken.” Yan yanban notni kabi kisi yan gin yawit.

Yesu Getsemani Pigaga bisit agit

(Mt 26.36-46 ae Lk 22.39-46)

32 Yesu gat pandetni gat miktim kinda mani Getsemani unudon kiwit. Kinj altahek Yesu da yan yoyigit, “Ji idon yigakwa nak bisit aken.”

33 Yan yanhek Pita, Jems, ae Jon kisi timikban kiwit. Kinj burikon jigi madepsi nandanehek

34 yan yoyigit, “Butno jik tanakwan kimot kimotno noman tan naban nandisat. Do ji idon Pin kop do nandanehek egipni.”

35 Yan yanhek angwikon kinj miktimon man pagek bisit agit. Kosit kinda tosgon unun bisap yokwi yapjak yan nandanehek bisit yan yagit,

36 “Aba, Dat, gak da yo morap tagi aki. Do nak da kwenon jigi apdisak unun kukwoki do nandisat. Mani nak dakon galaktok dima yolgi, gaga dakon galaktok unun gin yolgi.”

37 Yan yanhek tobil pandetni kapbi egipgwiron kinj pindakban dipmin pakgwit. Pindagek Pita yan iyigit, “Saimon, gak dipmin pokdol, ma? Bisap awa

kalonj da aripmon gin nak gat Pinjkop do nandanek dima egipnenj?

³⁸ Ji teban tanjek bisit anjek egipni. Yan anjek egipni kan, panjkewalon aripmi dima moni. But da nak nol do galak tosok mani gip dakon teban tokni mini.”

³⁹ Yan yanjek aeni tobilek kinj bisit mibiltok agit unjuden gin agit.

⁴⁰ Bisit anjek abinj pindakban panjetni dipmin do yokwisi anjek aeni dipmin sigin pakgwit. Panjyolban pidan ni gen nan iyinenj yan do intanjek isal yikgwit.

⁴¹ Aeni kinj bisit anj tobil abinj panjetni yan yoyigit, “Ji dipmin sigin pagek tapmin pan, ma? Dipmin aripmi kwayinj. Bisap kili abik. Amin Dakon Monji yokwi pakpak da kisiron kili unjun yipmanjan.

⁴² Pidanba kino! Kabit, uwal da kisiron nepjak amin kili abik.”

Uwal da Yesu abidawit

(Mt 26.47-56 ae Lk 22.47-53 ae Jn 18.3-12)

⁴³ Yesu gen yanjakwan unjudon gin panjetni 12 kabikon da kinda mani Judas altan yomgut. Amin kabi madep emat agak sibani ae kindap kirinjni timigek bunjon yolgwit. Mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin ae kila amin unjun da yabekba apgwit.

⁴⁴ Uwal da kisiron yipyip amin da gen kinda kili yan yoyigit, “Amin kinda nak da mandan noko kan, unjun amin nan abidoni. Abidanek kilani tebai anjek anjan kini.”

⁴⁵ Judas unjudon gin Yesukon kinj altanjek yan iyigit, “Yoyindet!” Yan iyinek mogimikon mandan nagit.

46 Yan aban kanjek Yesu tebai abidawit.

47 Aba unun akgwit kabikon da kinda da emat agak sibani ilkgit. Higekek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman monji miragi mandan dagagit.

48 Mandan daganban Yesu da obip amin yan yoyigit, “Ji nak do kabo noknok kinda yan nandanek emat agak siba ae kindap kirin timigek nak abidok do aben, ma?”

49 Nak gildari gildari Telagi Yut Madep da nagalgwan ji gat egek amin yoyin dekgim. Unun bisapmon nak abidok do dima nandawit? Mani Pin kop da papiakon nak do gen mandabi unun da aripmon noman tosak.”

50 Yan yanban pandet morapni yipmanek pasal kin mudawit.

51 Kin mudanakwa monjisok kinda imalni kwakwagi kindanan gin imegek Yesu yolgit. Emat amin da unun monjisok kisi abidok do awit,

52 mani imalni nan kukwanek pasal molan molan kigit.

Yesu gen pikon anan kiwit

(Mt 26.57-68 ae Lk 22.54-55 ae 22.63-71 ae Jn 18.13-14 ae 18.19-24)

53 Yesu abidawit amin unun da Yesu abidan anan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da yutnon wigiwit. Unun yutnon mukwa sogok amin dakon mibiltok amin ae gen teban yoyindet ae kila amin kisi muwuk egipgwit.

54 Pita kagi kagisok da Yesu yol ankinjek, mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da nagalgwan

pigigit. Pikwan obip amin gat kindapmon yigek kindapni aliwit.

⁵⁵ Anakwan mukwa sogok amin dakon amin madep kabi gat ae gen kokwin amin kisi morap gat da yan nandawit, amin di yan yomno abin Yesu top gen yan iminek gulusun agit yan yanakwa anjatno kimotjak yan nandawit, mani Yesu sun kinda dima agit yan kawit.

⁵⁶ Anakwa amin morapmi da Yesu do top sitnok genyo yanba geni dakon kosiri dima pisagit.

⁵⁷ Aba amin diwari da pidan Yesu do top sitnok gen yan yawit,

⁵⁸ “Nin da nandanapno Yesu da yan yagit, ‘Nak da Telagi Yut Madep amin da awit unun tuwilek gildat kapbi da butgwan yut nwanjwari kinda aben. Yut unun amin kisit da agagi dakon tilak dima aben.’”

⁵⁹ Mani gen unun yawit unun kisi upbal tanek gen dakon kosiri dima pisagit.

⁶⁰ Kili mukwa sogok amin dakon mibiltok amin kila amin da inamon agek Yesu yan iyigit, “Gak gen kobogi kinda dima yoyiki? On amin morap gen yan gaba nian nandan yomisal?”

⁶¹ Mani Yesu gen kagani sopmanek gen kobogi kinda dima iyigit. Yan aban mukwa sogok amin dakon mibiltok amin da aeni iyigit, “Gak Kristo? Gak Pin kop gawak imaman unun dakon Monji bo dima?”

⁶² Yanban Yesu da yan yagit, “Unun nak mani. Ji don kanakwa Amin Dakon Monji Tapmim Ami da aminsi tet do yikban kokdan. Anek kanakwa Kwen Kokup dakon gikwemon da apban kokdan.”

⁶³ Yan yanban nandanek mukwa sogok amin dakon mibiltok amin iyi dakon paba pigikni pudagit. Yan anek yagit, “Mibilni nandak do amin nido sanbenek yoyino apni?”

⁶⁴ Iyi do ‘nak Pin kop dakon Monji’ yan yosok, do ji da nian an imnen do nandan?”

Yanban kisi morap da yawit, “Gulusun asak, do si kimotjak.”

⁶⁵ Yan yanek diwari da ilip sul ingwit. Yan anek dabili imal nan waman sopmanek kisit da anekgwit. Kisit da anagek yan iyiwit, “Namin da gikdak? Kombi gen ya!” Yan iyinakwa obip amin da abidanek anekgwit.

Pita da Yesu do wasip yagit

(Mt 26.69-75 ae Lk 22.56-62 ae Jn 18.15-18 ae 18.25-27)

⁶⁶ Anakwa Pita unun yut da nagalgwan egakwan mukwa sogok amin dakon mibiltok amin dakon oman minatjok kinda da opgut.

⁶⁷ Obin Pita kindap alinek ekwan kagit. Minat unun da pakyan si yipban kwan kanek yan iyigit, “Gak Yesu Nasaret kokupmon nani gat kisi egipgumal.”

⁶⁸ Yanban Pita da wasip yanek yagit, “Gak da gen unun yosol nak dima nandisat.” Yan yanek nagalon da wigat mibilon pigigit.

⁶⁹ Anakwan oman minatjok unun da Pita aeni kanek amin unudon akgwit yan yoyigit, “On amin unun Yesu da kabikon nani kinda.”

⁷⁰ Mani aeni wasip yanek yagit, “Dima.”

Timisok di egek amin kapmatjok akgwit unun da yan iyiwit, “Gak asi Yesu da kabikon nani kinda. Gak Galili amin kinda.”

⁷¹ Yan yanba Pita da tebaisi yanek yagit, “Asisi dayisat, amin unun yon nak dimasi nandan imisat. Top yosot kan, jobit tagi timikgen.”

⁷² Yan yanakwan unudon gin pup gen yanban kosit bamot agit. Yanban nandanek Pita Yesu da gen yagit unun do nandagit. Gen unun yan yagit, “Nak dakon man kosit kapbi wasip yanaki pup da kosit bamot gen yosak.” Gen unun do nandanek buri yokwi tanban kunam madepsi takgit.

15

Yesu Pailaron anan kiwit

(Mt 27.1-2 ae 27.11-14 ae Lk 23.1-5 ae Jn 18.28-38)

¹ Wisawisa do mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae kila amin ae gen teban yoyindet amin ae gen kokwin amin kabi morap gat da muwugek gen kinda anteban awit. Anek Yesu nap teban nan waman ilik anan Pailat da kisiron anki yipgwit.

² Yipba Pailat da Yesu yan iyigit, “Gak Juda amin dakon kila amin madep, ma?”

Yanban Yesu da gen kobogi yan yagit, “Yosol unun mani.”

³ Yan yanban mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da gen morapmi yan imgwit.

⁴ Yanba Pailat da aeni Yesu yan iyigit, “Gak gen kobogi kinda dima yoyiki? Amin on da yokwi agil do gen morapmi yan gaman.”

⁵ Yanj yanban Yesu da gen kobogi kinda dɔma yagit. Yanj aban kanek Pailat nandaban ɲwakɲwarisi agit.

*Pailat da Yesu tilak kindapmon anjatni do yagit
(Mt 27.15-26 ae Lk 23.13-25 ae Jn 18.38-19.16)*

⁶ Bilagi bilagi Yapyap Bilak bisapmon wasok kinda yanj awit: Juda miɲat aminyo da dam tebanon yikdak amin kinda dakon man yanakwa, Pailat da yopban kiɲ kiɲ awit.

⁷ Yesu gen pikon yipgwit bisapmon amin kinda mani Barabas unun gat notni gat dam tebanon yikgwit. Unun amin kabi Rom gapman do japmi nandanek emat wamaɲek amin kinda anakba kimakgit. Unun do dam tebanon yopgwit.

⁸ Kili amin morapmi da Pailaron kiɲ altaɲek yanj iyiwit, “Bilagi bilagi asal, unuden gin dam tebanon yikdak kinda pulugan yipbi kisak.”

⁹ Yanba Pailat da yanj yoyigit, “Juda amin dakon kila amin madep nanj yipbo kisak do nandan?”

¹⁰ Pailat yanj yagit nido iyi nandagit: mukwa sogok amin dakon amin madep kabi Yesu do nandaba yokwi tanban top yanek gen pikon yipgwit.

¹¹ Mani mukwa sogok amin dakon amin madep kabi da miɲat amin kabi madep buri suganek yanj yoyiwit, “Ji Pailat da Barabas nanj yipban kisak do iyini.” Yanj yoyinba amin da yanj gin iyiwit.

¹² Yanba Pailat da aeni yoyigit, “On amin ji da ‘Juda amin dakon kila amin madep’ yanj iyan, nian an iben do nandan?”

¹³ Yanban yanj tidanek yawit, “Tilak kindapmon anakbi kimotjak!”

14 Yanba yoyigit, “Mibili nido? Ni gulusun nan agit?”

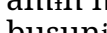

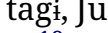
Yanban mibiltok yawit si yapmanek madepsi yan tidanek yawit, “Tilak kindapmon anakbi kimotjak!”

15 Yanba Pailat da amin dakon buri moni do Barabas pulugan yipban minat amin kabiyokon kigit. Kinakwan emat amin yoyinban Yesu baljawit. Aba don tilak kindapmon anakba kimotjak do yoyigit.

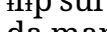

Emat amin da Yesu toptopmon da man madep

(Mt 27.27-31 ae Jn 19.2-3)

16 Emat amin da Yesu abidan anan gapman yut madep da nagalgwan pigiwit. Pigeke emat amin notni diwari kisisi yan yoba abin mudawit.

17 Muwugek Yesu do paba pigik gami kindapa. Yan anek nap keli ton kindapa kila amin madep dakon pelit yombem kindapa wasanek busunikon waman.

18 Waman iminek top iyinek yan yawit, “Gildat tagi, Juda amin dakon kila amin madep!”

19 Yan yanek kindap kirin nan busunikon anagek ilip sul. Yan anek gawak iminek toptopmon da man madep.

20 Anek topmon da man madep imin mudanek imal gami iligek iyi dakon pabi pigik pan. Pan iminek tilak kindapmon anakba kimotjak do ilik anan kiwit.

Yesu tilak kindapmon anakgwit

(Mt 27.32-44 ae Lk 23.26-43 ae Jn 19.17-27)

21 Kosiron kinj amin kinda kokup pap kik do apban kawit, mani Saimon. Unjun Sairini kokupmon nani kinda, Aleksanda gat Rupas gat dakon datni. Emat amin da Saimon gen tebai iyinba Yesu dakon tilak kindapni guramikban kiwit.

22 Kinj miiktim tim kinda mani Golgata unjudon altawit. (Golgata unjun dakon mibili unjun Busun Kidat Ilen.)

23 Kinj altahek wain gat pakbi isipmi kinda mani mea gat iktagilek iminba nok do kurak tagit.

24 Anek tilak kindapmon anakgwit. Anekek imalni timit do satu wasok awit.

25 Wisa dagokdo 9 kilok anakwan anakgwit.

26 Anekek mibili yan do anakgaman unjun dakon but piso gen yan mandawit, JUDA AMIN DAKON KILA AMIN MADEP.

27 Yesu da ilen bamoron kabo noknok bamori kisi dapgwit.

28 Dapba Pinkop da papiakon gen tosok unjun bami noman tagit. Gen unjun yan: "Yokwi pakpak amin unjun kabikon anakbi."

29 Amin kinj ap awit unjun da yanba yokwi tok an iminek wunda kwalkwal anek yan iyiwit, "Ae! Gak Telagi Yut Madep tuwilek gildat kapbi da butgwan kaluk ak do yagil,

30 do giptingo anjutanek tilak kindapmon da pi!"

31 Yan yanba mukwa sogok amin dakon amin madep kabi ae gen teban yoyindet amin kisi yan gin notni yoyin yoyin anek ansolat anek yan

yawit, “Amin diwari panpulugagit da nido iyi dakon giptim anpulugok do antidok asak?”

³² On amin Kristo, asi Juda amin dakon Kila Amin Madepni kan, tilak kindapmon da pinban kanek nandan gadan imnen.” Unuden gin kabo noknok bamot teri teri dapbi ununyo kisi yanba yokwi tok an ingumal.

Yesu kimakgit

(Mt 27.45-56 ae Lk 23.44-49 ae Jn 19.28-30)

³³ Gildat binap 12 kilok anjakwan miktin kisi pilin tuk anjakwan kin pilindo 3 kilok agit.

³⁴ Kin 3 kilok anjakwan Yesu da yan tidanek yan yagit, “Eloi, eloi lama sabaktani?” Gen unun dakon mibili yan:

“Pinkopno, Pinkopno, nido nepman dekdal?”

³⁵ Yan yanban amin diwari kapmatjok akgwit unun nandanek yawit, “Nandan, unun Elaija do yan imisak.”

³⁶ Yanba amin kinda tintim yanek kin yo kinda gugidan yombem jol diwaron waman wain gat ae pakbi isipmi gat unungwan sibinek Yesu da nosak do anenakgit. Anenagek yan yagit, “Ji yipba konek. Elaija da asi abin tilak kindapmon nan abidan abinban konek, bo dima.”

³⁷ Yan yanban Yesu madepsi yan tidanek kimakgit.

³⁸ Kimagakwan Telagi Yut Madep dakon yoma imal unun kwen da sulugi pin mibilikon dagan ki timi bamori agit.

³⁹ Anjakwan emat amin 100 dakon kila amin da Yesu injamikon kimakban kanjek yagit, “On amin asisi Pinjkop dakon Monji egipgut.”

⁴⁰ Anjakwan minjat diwari dubagisogon da agek pindak nandanjo awit. Unun minjat kabikon kinda mani Maria, kokupni Makdala, ae Maria njawanwari kinda unun Jems bunon nani gat Josep gat dakon menji, ae Salome gat kisi akgwit.

⁴¹ Yesu Galili miktimon egipgut bisapmon unun minjat kabi da yol awilek oman an iminek egipgwit. Unun dagin dima, ae minjat diwari kisi Yesu gat Jerusalem kokup papmon kiwit unun kisi kanakwa Yesu kimakgit.

*Yesu dakon bumjotni tip kinamgwan yipgwit
(Mt 27.57-61 ae Lk 23.50-55 ae Jn 19.38-42)*

⁴² Sabat dakon tagaptok bisap Nenjo pilindo

⁴³ Josep Arimatea kokupmon nani da apgut. Unun gen kokwin amin kabi dakon kila amin egipgut. Amin morapmi da nandaba wukwan imgwit. Ae unun Pinjkop da Amin Kila Akdisak unun do jomjom anjek egipgut. Josep unun pasol pasoli mini Pailaron kin Yesu dakon bumjotni abidok do iyigit.

⁴⁴ Iyiban Pailat da emat amin 100 dakon kila amin yan iban opban iyigit, “Asi Yesu kunjwak, bo dima?”

⁴⁵ Iyiban emat amin 100 dakon kila amin da yan yagit, “Asi kunjwak.” Yan yanban nandanek Josep da bumjot anjisak do yan mudan imgut.

⁴⁶ Aban Josep da kin imal kwakwagi kinda yuman anabin Yesu dakon bumjot tilak kindapmon

naŋ abiŋ uŋun imal naŋ wamgut. Wamaŋ aŋki tip kinam kindakon yipmaŋek tip madepsi kinda aŋtobilban abiŋ yoma soggut.

⁴⁷ Maria Makdala kokupmon nani gat ae Maria Josep dakon meŋi gat da kaŋakwal Yesu dakon bumjotni yipgut.

16

Yesu kimoron da pidagit

(Mt 28.1-8 ae Lk 24.1-12 ae Jn 20.1-10)

¹ Sabat bisap mudanakwan pilin pilindo Maria Makdala kokupmon nani, ae Maria Jems dakon meŋi, ae Salome, uŋun miŋat kapbi da bit nelak, ae yo mibili mibili kibanŋi tagisi, Yesu dakon bumjotni soŋ im do yumaŋ paŋkosit awit.

² Yaŋ aŋek pakgwit da Sonda wisa dagokdo tip kinamon kik do kiŋakwa gildat wigit.

³ Kiŋek kosiron yaŋ nandat aŋek yaŋ yawit, “Namin da tip kinam dakon tip madep aŋtobilban pisosak?”

⁴ Yaŋ yaŋek kiŋ kaŋba tip madep kili aŋtobilbi kawit.

⁵ Yaŋ kaŋek tip kinamgwan pigi wili gimonŋi kindakawit. Uŋun ilikba pigik kwakwagi dubagi kindapabi da aminsi tet do yikban kawit. Kaŋek wuripdagek pasalgwit.

⁶ Yaŋ nandanakwa yoyigit, “Ji wuripdagek dima pasolni. Yesu Nasaret kokupmon nani tilak kindapmon aŋakbi uŋun kok do abeŋ. Uŋun kili pidan kik, idon mini. Tamoni oni kabit.

⁷ Kiŋ paŋdetni gat Pita gat yaŋ yoyini, ‘Uŋun da kalip Galili miŋtomon mibiltan damiŋek kik do kili dayigit, do unudon kiŋ koni.’ ”

⁸ Yaŋ yoyinban miŋat kapbi unun pasal niŋniŋgek tiŋ kinamon da wiŋ timtim yaŋek kiwit. Kiŋ pasol pasol aŋek amin di dima yoyiwit.

*Maria Makdala kokupmon nani da Yesu kagit
(Mt 28.9-10 ae Jn 20.11-18)*

⁹ Yesu Sonda wisa dagokdo kimoron da piŋaŋek mibiltok Maria Makdala kokupmon nani altan imgut. (Uŋun miŋat Yesu da kalip koŋ 7 kabi burigwan egipgwit ban yol imgut.)

¹⁰ Altan iban kiŋ Yesu dakon paŋdet kabini kuanam takba piŋdagek yaŋ yoyigit,

¹¹ “Yesu kalugi egakwan kat.” Yaŋ yaŋban gen unun do nandaba bami dima agit.

*Paŋdetni bamori da Yesu kosiron kagimal
(Lk 24.13-35)*

¹² Buŋon paŋdetni bamori da kokup kindakon kik do kiŋakwal Yesu da giptimi kulabik aŋek altan yoban amin ŋwakŋwari kindi yaŋ kagimal.

¹³ Altan yoban tobil kiŋ notni diwari yoyinbal nandaba bami dima agit.

*Yesu da paŋdetni pi ani do yoyigit
(Mt 28.16-20 ae Lk 24.36-49 ae Jn 20.19-23)*

¹⁴ Aeni don paŋdetni 11 kabi muwuk yiŋek jap naŋakwa altan yomgut. Altan yomiŋek gen tebaisi yaŋek yaŋ yoyigit, “Ji amin da ‘piŋak da egisak’ yaŋ dayinba nido nandaba bami dima ak? Nandan gadatji mini?”

¹⁵ Aeni sanbenek yan yoyigit, “Ji miktimi miktimi kin Gen Bin Tagisi amin kisisi yoyin mudoni.

¹⁶ Amin kinda nak nandan gadan naminek telagi pakbi sosak kan, unun amin Kwen Kokup do amin asak. Ae amin kinda nak dima nandan gadan namjak kan, unun amin Tipdom do amin asak.

¹⁷ Nak nandan gadan namni amin tapmim yobo wasok tapmimi ton yan ban akdan: nak dakon man yanek kon yoldan, ae gen nwanwari yokdan.

¹⁸ Ae unun amin da tunon amin emari ton abidokdan, ae pakbi emari ton nanba unun da dima panupbal akdan. Unun amin da sot amin kisiri kwenikon witinba sotni mudokdan.”

Yesu Kwen Kokup wigigit

(Lk 24.50-53 ae Ya 1.9-11)

¹⁹ Amin Tagi Yesu gen unun yoyin mudanakwan Pin kop da anenakban Kwen Kokup wigigit da Pin kop da aminsi tet do yikdak.

²⁰ Anakwan pan detni miktimi miktimi kin Pin kop dakon geni yoyin anan kiwit. Kinakwa Amin Tagi unun gat egek panpuluganakwan wasok tapmimi ton anek geni jonik pan teban agit.

PIN^KOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106